

قوانین

شماره ۳۳۶/۱۱۰۲۴/ک

نقل از شماره - روزنامه رسمی

وزارت دارائی

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع به موافقت نامه تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت سافایر پترولیومز لیمیتد و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم
ماده اول - لایحه قانونی راجع بموافقت نامه تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت سافایر پترولیومز لیمیتد که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.
بتاریخ اول مرداد ماه ۱۳۲۷

لایحه قانونی راجع بموافقت نامه تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت سافایر پترولیومز لیمیتد

ماده واحده - مجلسین موافقت نامه پیوست را در ۴ ماده و یک ضمیمه که برای اجرای عملیات تفحص و اکتشاف و بهره برداری و فروش نفت بین شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و شرکت سافایر پترولیومز لیمیتد از طرف دیگر بامضاء رسیده و طبق مقررات ماده دو قانون نفت مصوب نهم مرداد ۱۳۳۶ مورد تأیید دولت نیز واقع گردیده تصویب نموده و اجازه مبادله و اجرای آن را میدهد.

لایحه قانونی فوق که مشتمل بر ماده واحده و متن موافقت نامه ضمیمه است در جلسه چهارشنبه بیست و پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و سی و هفت شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است.

نایب رئیس مجلس سنا - وارسته

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است نخست وزیر

قوانین

این قرارداد بین شرکت ملی نفت ایران که از این ببعده «طرف اول» خوانده میشود و شرکت سافایر پترولیومز لیمیتد که بموجب قوانین کانادا تشکیل یافته و از این پس بعنوان «طرف دوم» نامیده میشود منعقد میگردد.

نظر باینکه طرف اول مایل است تولید و صدور نفت ایران را افزایش دهد بطوری که منتج بحصول منافع بیشتری برای ایران گردد و این منظور هرچه زودتر عملی شود.

و نظر باینکه طرف اول بموجب قانون نفت نهم مرداد ۱۳۳۶ اجازه عقد این قبیل قراردادها را دارد.

و نظر باینکه طرف دوم سرمایه و صلاحیت فنی و تخصص اداری لازم برای اجرای عملیات مشروحه زیر را دارا میباشد و مخصوصاً بازارهای لازم برای فروش نفتی که در نتیجه عملیات مزبور بدست آید در اختیار دارد.

و نظر باینکه طرفین قصد دارند مقررات این قرار داد با صمیمیت و حسن نیت بموقع اجرا گذارده شود علیهذا بدینوسیله بین طرف های اول و دوم بقرار زیر توافق شد :

ماده ۱ - جز در مواردی که سیاق عبارت مفهوم دیگری را اقتضا کند معنی بعضی از اصطلاحاتی که در این قرارداد بکار رفته از لحاظ این قرارداد بشرح تعاریف زیر خواهد بود :

الف - منظور از کلمه «قرارداد» عبارت است از این سند و ضمیمه پیوست آن.

ب - «طرف اول» یعنی شرکت ملی نفت ایران یا قائم مقام آن.

ج - «طرف دوم» یعنی سافایر پترولیومز لیمیتد یا هر شخصی که بر طبق مقررات این قرارداد طرف انتقال قرار گیرد.

د - «قانون نفت» عبارت از قانون نفت مورخ نهم مرداد ۱۳۳۶ میباشد.

ه - «نفت» شامل نفت خام و گاز طبیعی میباشد.

و - «نفت خام» شامل نفت تصفیه نشده و اسفالت و هر گونه مواد هیدروکربور مایع است که بحالت طبیعی یافت شود و یا از گاز طبیعی بوسیله فشردن و یا جدا کردن بدست آید.

ز - «گاز طبیعی» یعنی گاز تر و گاز خشک و کلیه هیدروکربورهای گاز دیگر که از چاههای نفت یا گاز بدست آمده و نیز بقیه گازی که پس از سوا کردن هیدروکربورهای مایع از گازهای تر باقی مانده باشد.

ح - «مصرف داخلی در ایران» عبارت است از مصرف نفت و محصولات نفتی یا مواد فرعی که در داخله ایران مصرف میشود نه آنچه از ایران صادر می گردد.

ط - «قیمت اعلان شده» عبارت است از قیمت اعلان شده فوب برای هر درجه و وزن مخصوص و نوع از نفت که بمنظور صادرات در نقاط صدور مربوطه برای خریداران

قوالین

بطور عموم عرضه میشود قیمت مزبور باتوجه لازم بقیمت‌های اعلان شده برای نفت مشابه که وزن مخصوص و مشخصات آن در مورد نقطه ضدور مربوطه قبلاً منتشر شده باشد تعیین خواهد شد.

ی - « عملیات نفتی » عبارت است از عملیات تولید و حمل یا فروش که بموجب این قرارداد مجاز باشد.

ک - « متر مکعب » عبارت است از یک متر مکعب در شصت درجه فارنهایت تحت فشار عادی جو.

ل - « تاریخ اجرا » عبارت از تاریخی است که قانون مربوط به تصویب این قرارداد بتوشیح ملوکانه رسیده باشد و هرمرامجه‌ای که در قانون نفت بتاریخ قرارداد شده باشد از لحاظ قرارداد اشاره « بتاریخ اجرا » تلقی خواهد شد.

م - اصطلاح « ارضی » اعم است از اراضی پوشیده از ابر و غیر آن.
ن - « تأسیسات ثابت » عبارت است از تأسیسات نصب شده یا کار گذاشته شده یا ساخته شده که بطور ثابت مستقر گردیده و مستقیماً برای عملیات موضوع این قرارداد مورد استفاده قرار گیرد.

ص - اصطلاح « دوره مالیاتی » عبارت است از یک سال دوازده ماهه تقدیمی که در یکم ژانویه هر سال شروع میشود و یا هر دوره دیگری که بین طرفین مورد توافق قرار گرفته و مورد تصویب وزارت دارائی ایران نیز واقع شده باشد.

ع - اصطلاح « ناحیه » عبارت است از کل ناحیه موضوع بند ۱ ماده ۳ این قرارداد یا قسمتی یا قسمتهائی از ناحیه مزبور که در آن عملیاتی که طبق این قرارداد مجاز تلقی گردیده در هر موقع بمورد اجرا گذارده شود.

ماده ۲ - ۱ - طرفین اول و دوم قرارداد بدینوسیله توأماً « دستگاه مختلطی » را ایجاد میکنند و بطوریکه در قانون نفت پیش بینی گردیده در اثر این اختلاط شخصیت حقوقی جداگانه‌ای بوجود نخواهد آمد.

۲ - طرفین این قرارداد در دستگاه مختلط مزبور با استثنای مواردی که بموجب این قرارداد و قانون نفت مقرر گردیده بطور متساوی شرکت خواهند نمود. طرفین اول و دوم در برخی از موارد این قرارداد مجتمعاً بعنوان « طرفین » و یا بعنوان دستگاه مختلط خوانده شده‌اند.

۳ - کلیه نفتی که بموجب این قرارداد از ناحیه قرارداد تولید گردیده و کلیه دستگاهها و ماشین آلات و لوله‌ها و اموال دیگری که بموجب این قرارداد به‌زینه مشترك طرفین خریداری و یا تحصیل گردیده در مالکیت طرفین (پنجاه درصد طرف اول پنجاه درصد طرف دوم) خواهد بود و کلیه هزینه‌های لازم برای عملیات این قرارداد (بجز مخارج و هزینه‌هایی که تأمین و پرداخت آن برای عملیات اکتشافی تنها برعهده طرف دوم است) بوسیله طرفین یعنی پنجاه درصد بوسیله طرف اول و پنجاه درصد بوسیله طرف دوم تأمین و پرداخت خواهد شد. هر یک از طرفین حق دارد که سهم نفت خود را برای خود یا برای نماینده خود بجنس مطالبه نماید.

قوانین

ماده ۳ - ۱ - ناحیه‌ای بشرح مذکور درجدول ۱ ضمیمه بطورمانع للغير دراختیار دستگاه مختلط گذارده میشود تا عملیات مقرر دراین قرارداد را بعملیت شرکت نفت ایران کانادا که طبق مقررات ماده (ه) این قرارداد بوسیله طرفین تشکیل خواهد یافت درآن بموقع اجرا بگذارد.

۲ - درپایان سال پنجم پس از تاریخ اجرا از کل ناحیه مشروحه دربند ۱ این ماده بمیزان ۲۵ درصد کسر خواهد شد وبعد از آن نیز حد اکثر ضمن یک دوره پنجساله دیگر ناحیه مزبور مجدداً بمیزان ۲۵ درصد تقلیل داده خواهد شد.

۳ - ناحیه ای که بمنظور تقلیل مشروح در بند ۳ این ماده از ناحیه قرارداد خارج خواهد شد از قطعاتی تشکیل خواهد شد که مساحت هر کدام از آنها از ۱۵۰ کیلو متر مربع کمتر نبوده و متوسط طول هر کدام از قطعات بیشتر از شش برابر میزان متوسط پهناى آن باشد.

۴ - طرف دوم لا اقل یکماه جلو تر از استرداد قطعات ناحیه بشرح مذکور دربند ۲ این ماده مشخصات حدود قسمت مورد استرداد را بطرف اول اعلام خواهد نمود.

۵ - چنانچه در پایان سال دوازدهم از تاریخ اجرا طرف دوم بمرحله بهره برداری تجارتي در ناحیه عملیات بمعنی مشروح دراین قرارداد نرسیده باشد ناحیه مذکور بطرف اول مسترد خواهد شد.

۶ - چنانچه در پایان سال دوازدهم از تاریخ اجرای بهره برداری تجارتي انجام شده باشد فقط آن قسمت از اراضی که از نقطه نظر تجارتي منابع قابل بهره برداری در آن کشف شده باشد در اختیار طرفین باقی خواهد ماند.

ماده ۴ - طرف دوم مکلف است ظرف مدت سی روز از تاریخ اجرا درخواست ثبت خود را طبق قوانین ومقررات ثبت شرکتهای در ایران به اداره ثبت ایران تسلیم نماید.

ماده ۵ - ۱ - طرفهای این قرارداد ظرف شصت روز از تاریخ اجرا یک شرکت سهامی تشکیل داده و در اداره ثبت ایران بثبت خواهند رساند این شرکت یک شرکت غیرانتفاعی بوده و عملیات مقرر دراین قرارداد را بحساب مشترك طرفین و بعنوان عامل طرفین انجام خواهد داد ولیکن در مورد اجرا و انجام عملیات اکتشافی که بموجب این قرارداد برعهده طرف دوم محول گردیده شرکت مذکور فقط عامل طرف دوم خواهد بود. شرکت سهامی مزبور شرکت نفت ایران و کانادا نامیده خواهد شد و از این پس دراین قرارداد نام شرکت ایران و کانادا بان اطلاق میشود. شرکت ایران کانادا دارای تابعیت ایرانی بوده و نسبت بمواردیکه تکلیف آن در اساسنامه شرکت مذکور تعیین نشده باشد مشمول مقررات قانون تجارت ایران خواهد بود.

۲ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد یافقط بعنوان عامل طرف دوم (هر کدام که مورد پیدا کند) عملیاتی را که موضوع این قرارداد بوده یا اجازه انجام آن بموجب این قرارداد شده انجام خواهد داد و کلیه مخارج وهزینه‌های لازم برای عملیات مزبور توسط طرفین قرارداد توأماً یا به تنهایی (هر کدام که طبق

قوانین

مواد این قرارداد مورد پیدا کند (از طریق عاملیت شرکت نفت ایران و کانادا پرداخت خواهد شد .

طرفین این قرارداد ممکن است در هر موقع اختیار بدهند که قراردادهای پیمانکاری نیز بنام شرکت نفت ایران کانادا بسته شود و در هر یک از این گونه قراردادها پیمانکار بعنوان عامل دستگاه مختلط یا فقط بعنوان عامل طرف دوم (بسته باینکه وظائفی که انجام آن در قرارداد پیمان کاری پیش بینی گردیده جزو تعهدات کدام یک باشد) تلقی خواهد شد.

۳ - مخارج و هزینه های لازم برای تجهیز و استخدام کارمندان و اداره و بکار انداختن اداره یا ادارات شرکت ایران کانادا بر اساس عادله و منصفانه و بر طبق روش صحیح حسابداری بین طرفین این قرارداد بنا بعمل یا عملیاتی که در هر مورد انجام میشود تسهیم خواهد شد و طرفین این قرارداد از مخارج مزبور هر کدام سهم مربوط بخود را برعهده داشته و پرداخت خواهند نمود. بدون اینکه محدودیتی در عمومیت مقررات فوق حاصل شود مخارج و هزینه های مذکور در این بند شامل حقوق و دستمزد کارکنان شرکت نفت ایران و کانادا و کارکنانی که بطور موقت یا برای قسمتی از ساعات کار و یا بطور دائم توسط یکی از طرفین این قرارداد بشرکت نفت ایران کانادا قرض داده شده باشند خواهد بود و نیز شامل مخارج و هزینه های مرخصی ها و ایام بیماری و بهداشت و بیمارستان و حقوق بازنشستگی و وجوه صرفه جوئی و پس انداز و پاداش و سایر وجوه مربوط بطرحهای مزایای کارمندان که برعهده شرکت ایران کانادا و یا هر یک از طرفهای قرارداد که کارمند مزبور را بقرض داده اند قرار گرفته باشد خواهد بود و همچنین شامل مبالغ پرداختی پیمانکاران و مبالغی که بوسیله طرفین این قرارداد یا یکی از آنها درازای انجام خدماتی توسط یکی از ادارات مربوطه آنها مورد مطالبه قرار میگردد نیز خواهد بود و اینگونه خدمات فقط بموجب قراردادهای کتبی با شرکت ایران کانادا و برحسب تصویب هر دو طرف این قرارداد انجام خواهد شد.

۴ - کلیه وجوهی که هر یک از طرفین این قرارداد بابت مخارج و هزینه های مذکور در این ماده بشرکت ایران کانادا یا از طرف آن شرکت یا بوسیله آن شرکت پرداخت نمایند علاوه بر ارقام قابل کسر دیگر در احتساب سود ویژه طرف مربوطه طبق قانون جاری مالیات بر درآمد ایران بعنوان ارقام قابل کسر هزینه تلقی خواهد شد.

ماده ۶ - ۱ - هر یک از طرفین این قرارداد نصف سرمایه شرکت ایران کانادارا تعهد و پرداخت خواهند نمود اصل تساوی در مشارکت طرفین نسبت بشرکت ایران کانادا اداره شرکت مزبور منعکس خواهد بود. و بنابراین نصف عده اعضای هیئت مدیره شرکت توسط طرف اول و نصف دیگر توسط طرف دوم تعیین خواهند شد.

انتخاب رئیس هیأت مدیره و نایب وی و مدیر عامل از میان اعضای هیأت طبق دستوری خواهد بود که در اساسنامه شرکت مقرر گردیده است رئیس هیأت مدیره بوسیله طرف اول و نایب رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بوسیله طرف دوم از میان مدیران تعیین خواهند گردید.

قوالین

۲ - هیأت حساب رسی از سه نفر تشکیل خواهد شد که دو نفر آنها هر کدام توسط یکی از طرفین انتخاب خواهد شد و نفر سوم که سمت ریاست هیئت را خواهد داشت بوسیله رئیس مؤسسه

Schweizerische Kammer Kur Revision - swesen of Zurich

از اتباع ممالکی بجز ایران و کانادا تعیین خواهد گردید.

ماده ۷ - ۱ - برای اینکه ادامه عملیات شرکت ایران کانادا میسر و تأمین گردد هر یک از طرفین موافقت میکنند تعدادی از سهام شرکت ایران کانادا را که معادل یک درصد سرمایه شرکت مزبور باشد نزد اتحادیه بانکهای سویس تودیع نمایند. تودیع سهام مزبور با امضای مشترک طرفین و براساس وکالت بلاعزلی که توسط طرفین مشترکاً تنظیم شده باشد انجام خواهد گرفت. مدت اعتبار این وکالت همان مدت اعتبار این قرارداد خواهد بود.

۲ - وکالت مذکور در بند ۱ این ماده متضمن مقررات زیر خواهد بود :

الف - چنانچه اتحادیه بانکهای سویس از وکالت استعفا نماید یا بهر وسیله دیگری بدان خاتمه دهد میتواند بانک دیگری را که دارای همان درجه از اهمیت باشد بجای خود تعیین کند.

ب - بانکی که بسمت وکیل تعیین گردیده مکلف خواهد بود نسبت بسهامی که نزد او تودیع گردیده ورقه حق حضور در هر مجمع عمومی را بیک نفر نماینده که تعیین او برای هر سال قبلاً و منتهی تا ۳۱ دسامبر سال پیش باید انجام گیرد تسلیم نماید. نماینده مزبور بتوافق طرفین اول و دوم این قرارداد تعیین خواهد شد و در صورتی که توافق حاصل نشود رئیس دادگاه استان (تریبونال کانتونال) ژنو نماینده مذکور را از میان اتباع یک کشور ثالث انتخاب خواهد نمود مشروط بر اینکه شخص مزبور در هیچیک از شرکتهای نفتی ذینفع نبوده و از عداد کارمندان دولت و مأمورین بخدمات عمومی و شهرداریها نیز خارج باشد.

ج - شخص مزبور که بدین ترتیب بمنظور دادن رأی معین می گردد وظیفه وکالت خود را در حدود مقررات و روح این قرارداد و منحصرأ با توجه بمنافع شرکت ایران کانادا انجام خواهد داد.

۳ - در صورت امتناع اتحادیه بانکهای سویس از قبول وکالت و نیز در صورتی اتحادیه مزبور از تعیین بانک دیگری بجای خود خود دارای نماید بانکی که باید تودیع سهام در نزد آن بعمل آید با توافق طرفین و در صورت عدم حصول توافق بدآوری تعیین خواهد گردید.

ماده ۸ - ۱ - سرمایه مجاز اولیه شرکت ایران کانادا هفتصد و پنجاه هزار ریال خواهد بود سرمایه مزبور بطرزی که در اساسنامه شرکت ایران کانادا مقرر گردیده در هر موقع قابل افزایش خواهد بود.

۲ - پنجاه درصد سرمایه مجاز مذکور فوق و نیز پنجاه درصد هر گونه افزایش

قوانین

آن توسط طرف اول یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق بطرف اول باشند تأمین خواهد شد پنجاه درصد دیگر توسط طرف دوم یا توسط شرکت یا شرکتهائی که تماماً متعلق بطرف دوم باشند تأمین خواهد شد. مقصود از شرکتهائی که تماماً متعلق به یکی از طرفین باشد شرکتهائی است که کلیه سهام دارای حق رأی آن متعلق بطرف مزبور یا شرکت اصلی طرف مزبور باشد.

ماده ۹ - چنانچه علاوه بر سرمایه اصلی شرکت ایران کانادا و هر گونه افزایش بعدی آن وجوه دیگری لازم باشد هر یک از طرفهای اول و دوم نیمی از وجوه مورد احتیاج را تأمین خواهند کرد. چنانچه طرفین نتوانند وجوه اضافی مذکور را تأمین نمایند شرکت ایران کانادا وجوه مورد لزوم را بوسیله استقراض از طریق صدور اوراق قرضه یا از هر طریق دیگری که مورد توافق طرفین این قرارداد واقع شود تأمین خواهد نمود.

ماده ۱۰ - ۱ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) مجاز است و حق دارد که بطور منافع لائبر عملیات تولید و حمل و نقل را بنحو مقرر در این قرارداد در ناحیه عملیات و یا نسبت بان اداره و اجرا نماید.

۲ - عملیات تولید شامل امور زیر خواهد بود :

اکتشاف نفت از طریق زمین شناسی - ژئوفیزیکی و طرق دیگر بانضمام حفر چاه بمنظور تعیین شرایط زمین شناسی - حفاری و تولید و برداشت نفت - انبار کردن نفت و هر گونه وظائف دیگری که بطور معمول با عملیات تولید مرتبط باشد.

۳ - عملیات حمل و نقل شامل امور زیر خواهد بود :

حمل نفت از مناطق تولید بتصفیه خانه ها و دستگاههای توزیع و وسائل حمل و نقل و یابکنار دریا و نیز حمل نفت از تصفیه خانه ها بهر کدام از نقاط مزبور (چنانچه در اثر توافق بعدی مقررات این قرارداد شامل ایجاد تصفیه خانه نیز گردد) انبار کردن نفت و تحویل نفت تولید شده باجمیع وسائل بانضمام وسائل بارگیری کشتی.

۴ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هرجا که مورد پیدا کند) حقوق و اختیارات لازم را خواهد داشت که تاحدودی که امور زیر برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد لازم باشد در مورد آباد کردن اراضی و ایجاد جزیره ها و نیز در اجرای عملیات و حفر و گودکشی و سوراخ کردن و ساختمان و نصب و پی ریزی کردن و تهیه و گرداندن و نگاهداری کردن و اداره کردن نسبت بحفره ها و گودالها و چاهها و خندقتها و حفرها و سدها و فاضل آبها و مجاری آب و دستگاهها و مخازن و آبگیرها و سایر انواع انبارها و دستگاههای تقطیر میدان نفت و دستگاههای استخراج گازولین در سرچاه و کارخانجات گوگرد و سایر دستگاههای لازم برای تولید و عمل آوردن نفت و خطوط لوله و تلمبه خانه ها و مراکز کوچک و بزرگ تولید نیرو و خطوط انتقال و تلگراف و تلفن و رادیو و سایر وسایل مخابراتی و کارخانجات و انبارها و ساختمانهای اداری و منازل و عمارات و بنادر و حوضچه ها و لنگر گاهها و اسکله های کوچک و بزرگ و دستگاههای لارویی و موج شکنها ولوازم

قوانین

بارگیری بالوله‌های زیردریائی و سایر وسایل بارگیری انتهائی و کشتیها و وسایط نقل و انتقال و خطوط آهن و راهها و پل‌های متحرك و سرویسهای هوائی و فرودگاهها و سایر لوازم نقلیه و گاراژها و آشپخانه‌های هواپیما و کارگاههای تعمیر و کارگاههای ریخته‌گری و مراکز تعمیر و کلیه سرویسهای فرعی که بنظر طرفین این قرارداد یا بنظر طرف دوم (در موردی که مربوط باو باشد) برای اجرای عملیاتشان لازم بوده یا باین عملیات مرتبط می‌باشد اقدامات لازم بعمل آورد و نیز کلیه حقوق اضافی دیگری را که برای اجرای عملیات آنها لازم یا بطور معقولی مرتبط بآن باشد خواهد داشت.

دستگاههای مذکور ممکن است توسط طرف مربوطه در محل یا محل‌های که معین مینماید قرار داده شود مشروط بر اینکه :

الف - چنانچه بنا باشد دستگاههای مزبور در خارج از ناحیه قرار گیرد تعیین محل آن بعد از مشاوره بین طرفین این قرارداد با توجه بحد اکثر ملاحظه صرفه و اقتضای عملیات خواهد بود.

ب - در مورد آباد کردن اراضی و ایجاد جزیره و ساختمان راه آهن و بندر و تلفن و تلگراف و بی‌سیم و سرویس‌هوائی در ایران اجازه قبلی و کتبی دولت ایران لازم خواهد بود و اعطای اجازه مزبور نباید بدون دلیل معقول رد شود و یا بتأخیر افتد.

ه - طرفین این قرارداد که از طریق شرکت ایران و کانادا عمل خواهند کرد بشرط رعایت مقررات این قرارداد حق تصدی و اداره کامل مانع‌الغیر و مؤثر و تعیین نحوه کلیه عملیات خود را خواهند داشت مگر در مورد عملیات اکتشافی (که شامل حفاری اکتشافی نیز خواهد بود) که در مورد این عملیات طرف دوم که از طریق شرکت ایران کانادا عمل خواهد کرد با رعایت مقررات ماده ۱۲ دارای حق تصدی و اداره کامل و مانع‌الغیر و تعیین نحوه عمل خواهد بود.

ماده ۱۱ - بمنظور تسریع در اجرای عملیات مقرر در این قرارداد شرکت ایران و کانادا یا طرف دوم میتوانند بدون اینکه از میزان مسئولیت طرفین این قرارداد در برابر ایران چیزی کاسته شود بشرط رعایت مقررات ماده ۴ قانون نفت در مواردی که مقتضی میدانند اجرای هر یک از عملیات و وظائف مشروح در این قرارداد را برعهده پیمانکاران بگذارند و از نظر مقررات ماده سوم قانون نفت طرف اول بدینوسیله موافقت خود را نسبت بموارد مزبور اعطا می‌نماید.

ماده ۱۲ - ۱ - طرف دوم که از طریق شرکت ایران کانادا عمل خواهد کرد در مورد عملیات اکتشافی (که شامل حفاری اکتشافی نیز خواهد بود) تعهدات زیر را برعهده خواهد داشت.

الف - سعی کابل در اینکه عملیات اکتشافی حوزه قرار داد طبق اصول فنی معمول به صنعت نفت بحد اعلائی خود جریان یابد.

ب - تنظیم طرح عملیات خود بامشورت طرف اول و اجرای جدی طرح مزبور به‌زینت خود.

قوانین

هرگونه مخارج مزبور با استفاده از اراضی جزء هزینه های مذکور محسوب خواهد شد.

ج - تسلیم گزارشهای تفصیلی پیشرفت کار بطرف اول و نیز تسلیم گزارش جامع نهائی .

د - فراهم کردن وسایل برای نمایندگان طرف اول که در هر موقع مناسبی عملیات او را که بر طبق این قرارداد انجام میدهد بازرسی نمایند.

ه - تحمل کلیه هزینه های اکتشافی یعنی سهم طرف اول و سهم خود در صورتی که عملیات اکتشافی منجر باحراز وجود ذخایر نفتی بمیزان بهره برداری تجارتي نشود.

و - رعایت مقررات بندهای ۳ و ۲ و ۷ و ۸ ماده ۱۳ .

ماده ۱۳ طرفین این قرارداد که از طریق شرکت ایران کانادا با خرج و هزینه مشترك خود عمل خواهند نمود ملزم بانجام تعهدات زیر خواهند بود :

۱ - بکار بردن حد اکثر کوشش برای توسعه هر یک از مناطق کشف شده بحد اعلا طبق روش فنی صحیح صنعت - استخراج نفت کشف شده بمیزانی که آن قسمت از ذخایر مکشوفه که استخراج آن با استفاده از جدیدترین اصول و طرق معمول صنعت نفت از نقطه نظر اقتصادی موجه باشد در طی مدت قرار داد تماماً مورد استخراج قرار بگیرد و مخصوصاً رعایت اصول صحیح و فنی و مهندسی در حفاظت ذخایر هیدروکربور و اجرای عملیات مقرر در این قرارداد بطور عموم .

۲ - نگاهداری ارقام و اطلاعات کامل از جمیع عملیات فنی مقرر این قرارداد .
۳ - نگاهداری حسابهای عملیات خود بطریقی که ارقام و اطلاعات مربوط به هزینه های عملیات مزبور بطرز درست و واضح و دقیق نمایش داده شود . برای انجام این منظور بایستی روش حسابداری مناسبی انتخاب گردیده و در روش مزبور بر طبق تحولاتیکه بعداً ممکن است پیش آید تجدید نظر بعمل آید .

۴ - فراهم کردن وسایل برای نمایندگان یکدیگر که در هر موقع مناسبی عملیات مورد این قرارداد و وسایل اندازه گیری و سنجش و آزمایش را بازرسی نمایند .

۵ - استخدام حداقل کارمندان خارجی و اطمینان از اینکه تا حدودیکه معقولاً عملی باشد بیگانگان فقط برای تصدی مقاماتی استخدام شوند که شرکت ایران کانادا و طرف دوم (هر جا که مربوط باو باشد) نتوانند ایرانیانی حائز معلومات و تجربه کافی برای احراز آن مقام بیابند .

۶ - تهیه طرح و برنامه ها برای کارآموزی و تعلیم صنعتی و فنی و همکاری در اجرای آنها با توجه باین هدف که در نتیجه اجرای برنامه های مذکور تقلیل تدریجی و مرتب کارمندان خارجی بنحوی میسر گردد که در خاتمه ده سال از تاریخ اجرا عده کارمندان خارجی شرکت ایران کانادا از دو درصد کل کارمندانی که در استخدام آن شرکت میباشد تجاوز نماید و مقامات عالی اجرائی که توسط کارمندان غیر ایرانی اشغال شده از ۹ درصد کل مقامات اجرائی موجود بیشتر نباشد .

قوانین

- ۷ - توجه دائم بحقوق و منافع ایران در جریان عملیات خود.
- ۸ - فراهم آوردن وسایل برای اینکه هر کدام از طرفین که بخواهد بتواند ظرف مدت معقولی هر گونه اطلاعی را که لازم بداند از قبیل رونوشت‌های دقیقی نقشه‌ها و مقاطع و گزارشهای مربوط بنقشه برداری و زمین شناسی و ژئوفیزیک و حفاری و تولید و سایر امور مربوطه بعملیات مقرر در این قرارداد که جنبه قطعیت یافته باشد و همچنین جمیع اطلاعات علمی و فنی مهم که در نتیجه عملیات آنها بدست آمده باشد از طریق نمایندگی شرکت ایران کانادا دریافت نماید.
- ماده ۱۴ - کلیه طرحها نقشه‌ها مقاطع و گزارشها و جداول و اطلاعات علمی و فنی و هر گونه اطلاعات مشابه مربوط بعملیات فنی دوم طرف یا شرکت ایران کانادا که بموجب این قرارداد مقرر است از طرف اول و طرف دوم و شرکت ایران کانادا محرمانه تلقی خواهد شد. بدین معنی که محتویات و تأثیر آن نباید بوسیله هیچ کدام از طرفین یا شرکت ایران کانادا بدون رضایت طرفین این قرارداد افشا بشود منتهی در دادن چنین رضایت بدون دلیل موجب امتناع یا تأخیر نباید بعمل آید.
- ماده ۱۵ - ۱ - برای تعیین اینکه مرحله اکتشاف در چه موقع پایان می یابد ضابطه Field Discovery Wildcat طبق تعریف فردریک ه- لاهی ملاک عمل قرار خواهد گرفت. آزمایشهایی که حاکی از پایان مرحله مزبور باشد بایستی در حضور نمایندگان طرفین انجام گیرد.
- ۲ - بمحض اینکه طرف دوم باین نتیجه رسید که عملیات اکتشافی وی بمرحله کشف منبع نفتی قابل تولید بمیزان تجارتي رسیده است گزارش تفصیلی این مطلب را بطرف اول تسلیم خواهد نمود.
- ۳ - گزارشی که طرف دوم بموجب بند ۲ فوق بطرف اول تسلیم سینماید باید مراتب زیر را بطور وضوح نشان دهد:
الف - عمق - فشار سایر مشخصات منبع و اندازه و استعداد تولیدی و استعداد تولیدی روزانه هرچاه و مشخصات نفت کشف شده.
ب - فاصله و میزان دسترس بودن منبع از کنار دریا و نقاط عمده پخش و مصرف فراهم بودن وسایل حمل و نقل تا بازارهای فروش یا میزان مخارجی که برای ایجاد یا تکمیل وسایل مزبور مورد نیاز باشد.
ج - هر گونه اطلاعات مربوطه دیگر که مورد استناد طرف دوم قرار گرفته و استنباطات وی مبتنی بر آن بوده باشد.
د - نظریاتی که بوسیله کارشناس یا کارشناسانی که عملیات اکتشافی را برعهده داشتند ابراز گردیده باشد.
- ۴ - طرف اول گزارش طرف دوم را فوراً و با کمال حسن نیت مورد بررسی قرار خواهد داد تا تشخیص دهد که آیا کشف منبع قابل بهره برداری بمیزان تجارتي بدان معنی که در بند ۵ این ماده تعریف گردیده انجام گرفته یانه.

قوانین

۵ - منبع نفتی کشف شده فقط وقتی قابل بهره برداری بمیزان تجارتی تلقی میشود که مقدار نفتی که استخراج آن از منبع مزبور بطور معقول قابل پیش بینی است طوری باشد که در صورت تحویل نفت در کنار دریا اگر مخارج بهره برداری را با هزینه های حمل و بارگیری و همچنین بار قمی معادل ۱۲ و یک دوم درصد قیمت اعلان شده مربوطه برای نفتی از مشخصات مشابه جمع کنند و رقم حاصله را از قیمت اعلان شده مذکور موضوع نمایند سود ویژه ای باقی بماند که میزان آن از ۲ درصد قیمت اعلان شده مربوطه کمتر نباشد.

۶ - هر گاه طرف اول معتقد باشد که استنباط طرف دوم دایر بر کشف منبع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی غیرموجه است نظریات و دلایل خود را بطرف دوم اطلاع خواهد داد در این صورت طرف دوم می تواند عملیات حفاری بیشتری را انجام دهد و هر گاه در نتیجه این حفاری های اضافی وجود منبع قابل بهره برداری بمیزان تجارتی ثابت شود کلیه مخارجی که بعد از خاتمه F.D.W.C بعمل آمده بعنوان مخارج توسعه و بهره برداری تلقی گردیده و دستگاه مختلط مخارج مزبور را توسط شرکت ایران کانادا بطرف دوم خواهد پرداخت.

۷ - مقررات این ماده نسبت بمنابعی که بعد از منبع اولی کشف شود نیز جاری خواهد بود.

۸ - بمحض اینکه وجود منبع قابل بهره برداری تجارتی بمعنی مشروح در بند ۵ این ماده به ثبوت رسید طرفین این قرار داد توأماً مسئولیت کلیه مخارجی را که بعد از خاتمه F.D.W.C برای توسعه و بهره برداری منبع مورد بحث لازم باشد بر عهده خواهند گرفت. کلیه مخارجی که تا تاریخ مزبور بابت اکتشاف در هر قسمتی از ناحیه عملیات انجام گرفته باشد بدون احتیاج به تشریفات دیگری از طرف دستگاه مختلط توسط شرکت ایران کانادا بطرف دوم مسترد خواهد شد.

۹ - بعد از کشف منبع اولی طرف دوم مخارج لازم برای اجرای عملیات اکتشافی در مناطق دیگر را از طریق شرکت ایران کانادا بطور مساعده خواهد پرداخت مخارج مزبور بعد از خاتمه چاه اکتشافی F.D.W.C جدیدی بطرف دوم مسترد خواهد شد در صورتیکه حفر چاه جدید قرین موفقیت نباشد مخارج مزبور بعد از انقضای دوره دوازده ساله اکتشاف قابل استرداد خواهد بود.

۱۰ - در اجرای تعهدات مربوطه استرداد وجوهی که در این ماده مقرر است دستگاه مختلط از طریق شرکت ایران کانادا مبلغی معادل مخارج اکتشاف بیستانکار حساب طرف دوم منظور خواهد نمود و احتساب این وجوه بر اساس صورت مخارجی خواهد بود که طرف دوم ظرف دو ماه از خاتمه هر یک دوره های سه ماهه بشرکت ایران کانادا ارسال خواهد نمود.

شرکت ایران کانادا حق خواهد داشت که صحت مخارج مزبور را مورد رسیدگی و تحقیق قرارداده و برای تأیید آن ارائه اسناد مثبت را بخواهد در صورتی که

قوانین

- ظرف مدت ۴ روز از تاریخ تسلیم صورت مخارج اعتراضی نسبت بان نشود صورت مزبور قطعیت خواهد یافت.
- ۱۱ - پرداخت وجوهی که مطابق این ماده بیستانکار حساب دوم منظور شود توسط دستگاه مختلط در کوتاه ترین مدت ممکنه و در هر حال با قسط سالانه که میزان آن نبایستی هیچ گاه از معادل ده سنت نسبت بهر بشکه نفت صادر شده کم تر باشد بعمل خواهد آمد.
- ۱۲ - پنجاه درصد وجوهی که بابت استرداد مخارج اکتشاف بطرف دوم تأدیه میشود توسط طرف دوم بطرف اول پرداخت خواهد گردید.
- ماده ۱۶ - ۱ - عملیات اکتشافی بایستی قبل از خاتمه شش ماه از تاریخ اجرای قرارداد آغاز شود.
- ۲ - عملیات حفاری بایستی بانهایت سرعت معقول و بر طبق روش صحیح صنعت نفت آغاز شود ولی طرف دوم بهر حال حد اکثر ظرف دو سال از تاریخ اجرای قرارداد بایستی اقلآ حفاری یک چاه نفت را در ناحیه‌ای که بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذار شده است آغاز کرده باشد.
- ۳ - اگر در خاتمه دوازده سال از تاریخ اجرای قرارداد طرف دوم بهره برداری تجارتمی را در ناحیه‌ای که بموجب این قرارداد بدستگاه مختلط واگذار گردیده انجام نداده باشد قرارداد حاضر کان لم یکن تلقی گردیده و شرکت ایران کانادا منحل خواهد شد.
- ماده ۱۷ - ۱ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هر جا که مورد پیدا کند) حق خواهد داشت که از کلیه اراضی بایر متعلق بدولت که برای استفاده بمنظور عملیات مقرر در این قرارداد بنحو معقول مورد لزوم باشد مجاناً و بطور مانع للغير استفاده نماید. استفاده از اینگونه اراضی مشروط بموافقت قبلی و کتبی دولت خواهد بود درخواست موافقت توسط طرف اول بعمل خواهد آمد و نباید بطور غیر معقول مورد رد یا تأخیر واقع شود.
- ۲ - در مواردیکه شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین و یا بعنوان عامل طرف دوم (هر جا که مورد پیدا کند) اجرای عملیات مقرر در این قرارداد احتیاج با استفاده از اراضی دائر متعلق بدولت داشته باشد تحصیل این اراضی در مقابل پرداخت بهای عادلانه یا مال الاجاره بدولت خواهد بود. درخواست تحصیل اراضی مزبور از طریق طرف اول انجام خواهد گرفت.
- ۳ - هر گاه شرکت ایران کانادا تحت همان عنوان احتیاج باراضی داشته باشد که متعلق بمالک خصوصی بوده باشد خرید یا اجاره آنها از طریق مذاکره مستقیم بمالک انجام خواهد گرفت. معذک شرکت ایران کانادا میتواند از طرف اول تقاضا کند که در مذاکرات مذکور مداخله و با استفاده از مقررات اساسنامه شرکت ملی نفت ایران در مورد تحصیل اراضی بشرکت مزبور کمک کند.
- ۴ - هیچگونه تقلیلی که بموجب مقررات ماده ۳ این قرارداد در ناحیه عملیات

قوانین

حاصل میشود نسبت بحقوقی که بموجب مقررات این ماده در مورد اراضی مورد استرداد کسب شده باشد مؤثر نخواهد بود.

ماده ۱۸ - هرگاه شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هر جا که طبق مقررات این قرارداد مورد پیدا کند) بمنظور انجام عملیات خود در حدود معقول در رویا در زیر زمین (خواه در داخل ناحیه عملیات یا خارج از آن) حقی کمتر از حق استفاده مانع للغير و از قبیل حقوق ارتفاقی و حق عبور و مرور و حق احداث و کشیدن راه آهن و لوله و خطوط لوله و مجرای فاضل آب و زه کشی و سیم و کابل کشی و خطوط و نظائر آن لازم داشته باشد « مراتب را کتباً بطرف اول اطلاع خواهد داد . طرف اول حقوقی را که شرکت ایران کانادا تحت عنوان مزبور لازم دارد در مورد اراضی مشروح در بند ۱ ماده ۱۷ بطور مجانی و در موارد دیگر در مقابل پرداخت قیمت یا اجاره بهای عادلانه برای شرکت مزبور تحصیل خواهد نمود مبالغی که بدین ترتیب توسط طرف اول پرداخت میشود از طرف دستگاه مختلط (متساویاً بوسیله طرفین قرارداد) بطرف اول مسترد خواهد گردید .

ماده ۱۹ - ۱ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد یا بعنوان عامل طرف دوم (هر جا که مورد پیدا کند) میتواند بمنظور اجرای عملیات مقرر در این قرارداد از کلیه آبهائی که در سطح یا در تحت اراضی مورد استفاده خود و یا اراضی متعلق بدولت که مورد استفاده دولت نباشد یافت سود استفاده نماید لیکن در مورد شق اخیر استفاده از آن آبهای مشروط بموافقت دولت خواهد بود درخواست موافقت از طریق طرف اول بعمل خواهد آمد و نباید بطور غیر معقول مورد رد یا تأخیر واقع شود استفاده از آب مجانی لیکن مشروط بر رعایت حقوق اشخاص ثالث از پرداختهای متداول دیگر خواهد بود .

۲ - هرگاه شرکت ایران کانادا تحت همان عنوان بطور معقول احتیاج با استفاده از آبهائی داشته باشد که در اراضی غیر از آنچه فوقاً ذکر شد واقع شود برای کسب حقوق مزبور از طریق مذاکره مستقیم اقدام خواهد کرد بها یا اجاره ای که در مقابل حقوق مزبور پرداخته میشوند باید معقول بود و از بهای عادلانه حقوق مشابه در اراضی مجاور نبایستی تجاوز نماید .

ماده ۲۰ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل طرفین این قرارداد و یا بعنوان عامل طرف دوم (هر جا که مورد پیدا کند) میتواند برای عملیات خود و با رعایت حقوق اشخاص ثالث از زمینهای که مورد استفاده اوست و همچنین از زمینهای که در داخل ناحیه عملیات متعلق بدولت است در مورد استفاده دولت یا دیگران نیست هر نوع خاک و شن و آهک و سنگ و گچ و سایر مصالح ساختمانی را برداشت و استفاده نماید مشروط بر اینکه خسارات وارد بر اشخاص ثالث را که در نتیجه این برداشت ممکن است متضرر بشوند بمیزان عادلانه ای جبران نماید .

ماده ۲۱ - ۱ - هر یک از طرفین نهایت مساعی خود را بکار خواهد برد تا فروش نفت را بجدا کثر میزانی که از نقطه نظر اقتصادی موجود باشد تأمین نمایند .

قوانین

۲ - برنامه تولید و فروش برای هر سال توسط شرکت ایران کانادا حد اقل شش ماه جلوتر از پایان سال قبل طبق شرایط زیر و با رعایت نحوه تقدم و تاخر مذکور در این ماده تهیه خواهد شد .

الف - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط برای اجرای عملیات خود در ایران که بموجب این قرارداد مقرر شده حق خواهد داشت از نفتی که تولید کرده یا ساخته بطور مجانی مصرف نماید استفاده مزبور محدود بمصرف اختصاصی و مورد لزوم آن شرکت خواهد بود .

ب - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط نفت مورد احتیاج مصرف داخلی را طبق مقررات ماده ۲۶ بطرف اول تحویل خواهد داد .

ج - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط مقادیر نفتی را که طرفین اول و دوم قرارداد برای انجام تعهدات فروش خود لازم داشته باشند طبق مقررات مشروح در ماده ۲۲ تحویل خواهد داد .

د - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط انجام هر گونه تعهداتی را که ممکن است در نتیجه تجربه در بازارهای جهانی در مورد فروش برعهده گیرد از مقادیر اضافی نفت که بعد از تأمین احتیاجات مشروحه در جزءهای الف و ب و ج فوق باقی بماند تا حدود مقادیر اضافی مزبور تأمین خواهد کرد .

ماده ۲۲ - ۱ - تعیین مقادیر نفتی که بموجب جزء ج از بند ۲ ماده ۲۱ باید بطرفین اول و دوم تحویل شود بنحو مذکور زیر انجام خواهد گرفت .

شرکت ایران کانادا بایستی برآورد تولید خود را که مطابق بند ۲ ماده ۲۱ تهیه میکند بطرفین اول و دوم اعلام نماید هر یک از طرفین میتواند نصف مقدار نفت آماده صدور را از شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) دریافت نماید و نیز میتواند هر قسمت از نصف دیگر را تا حدی که طرف دیگر مایل بتحویل گرفتن آن نباشد خریداری کند . هر گاه طرفین نخواهند کلیه مقدار نفت آماده صدور را به شرائطی که مورد توافق طرفین قرار گرفته برداشت و خریداری نماید شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) حق خواهد داشت آن مقدار را بشرائطی که برای دستگاه مختلط نامساعدتر نباید بخریداران دیگر بفروش رساند .

۲ - در پایان هر ماه ارزش آن مقدار نفتی که هر یک از طرفین در ظرف ماه برداشت کرده بر اساس قیمت اعلان شده مربوطه در تاریخ تحویل منهای هر گونه تخفیفی که بر طبق بند ۲ ماده ۲۵ مورد توافق قرار گرفته باشد تعیین خواهد شد چنانچه ارزش مقادیر برداشتی یکک طرف بیش از مقادیر برداشتی طرف دیگر باشد طرفی که بیشتر برداشت نموده باید ظرف سی روز پس از تعیین ارزش مقادیر برداشتی نصف تفاوت بین ارزش مقادیر برداشتی طرفین را بعنوان تأدیه قیمت مقدار نفتی که از سهم طرف دیگر برداشت نموده بطرف مزبور بپردازد پرداخت مزبور به دلار امریکائی یا لیره انگلیسی یا ارز دیگری که مورد قبول طرف دریافت کننده باشد بعمل خواهد آمد .

قوانین

۳ - هر مقدار نفتی که طبق مقررات بند ۱ این ماده توسط شرکت ایران کانادا بفروش برسد نصف آن به حساب طرف اول و نصف دیگر به حساب طرف دوم تقی خواهد شد .

ماده ۲۳ - طرف دوم حق دارد در طول مدت اکتشاف از نفت تولید شده در ناحیه عملیات آنچه را که برای مصرف عملیات خود لازم دارد در برابر پرداخت نصف بهای تمام شده بطرف اول استفاده نماید .

ماده ۲۴ - ۱ - پنجاه درصد از نفتی که در ناحیه عملیات تولید شود بملکیت طرف اول و پنجاه درصد دیگر بملکیت طرف دوم درخواهد آمد .

۲ - صادرات نفت تولید شده از ناحیه عملیات از حقوق گمرکی و مالیات صادراتی معاف بوده و مشمول هیچگونه مالیات یا عوارض یا پرداختهای دیگری بمقامات دولتی ایرانی اعم از مرکزی یا محلی نخواهد بود .

۳ - طرف اول و دوم شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط و مشتریان آنها میتوانند نفت را از ایران آزادانه و بدون احتیاج به هیچگونه پروانه و تشریفات خاص مگر تنظیم اسناد وانجام تشریفات مقرر در بند ۶ ماده ۲۳ این قرارداد صادر نمایند .

۴ - در مورد آنچه راجع به صادرات در این ماده قید شده و آنچه راجع بواردات و صدور مجدد آن در ماده ۲۳ مقرر است صادرکننده و واردکننده نسبت به بیمه کشتی و ملوانان و محمولات و کرایه حمل و تشخیص میزان بیمه مزبور مختار خواهد بود .

۵ - طرف دوم در مورد حمل و نقل نفت خام و محصولات نفتی برای کشتیهای نفتکش ایرانی حق تقدم قائل خواهد بود .

ماده ۲۵ - ۱ - نفت خام تولید شده در ناحیه عملیات بقیمت های اعلان شده که شرکت ایران کانادا بایستی بنحو مقرر در ماده ۱ تعیین و منتشر نموده و به اطلاع طرف اول برساند فروخته یا تحویل خواهد شد ولیکن قیمت های اعلان شده مزبور ممکن است بمیزان تحقیقاتی که برطبق بند ۲ این ماده مقرر می گردد تقلیل داده شود .

۲ - در مواردیکه شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط مصلحت بداند که تخفیفی از قیمت های اعلان شده داده شود میزان تخفیف بوسیله کمیسیونی مرکب از دو نفر از مدیران شرکت ایران کانادا که هر کدام بوسیله یکی از طرفین قرارداد انتخاب میشوند معین خواهد گردید . تخفیفی که در مورد هر خریدار اعطا میگردد باتوجه بمقدار تحویلی و طول مدت قرارداد فروش و ترتیب منظم تحویل و تضمین پرداخت و سایر شرایط معین خواهد شد .

ماده ۲۶ - ۱ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط در هر دوره سالانه که شروع آن در رأس هر سال از تاریخ اجرای قرارداد است از نفت خامی که از ناحیه عملیات تولید نموده و بدست می آورد هر مقدار که طرف اول برای تأمین احتیاجات مصرف داخلی در ایران لازم بداند با رعایت شرایط زیر بطرف مزبور تحویل خواهد نمود :

قوالبین

الف - پس از شروع بهره برداری تجارتنی طرف اول احتیاجات خود را برای هر سه ماه کتباً بشرکت ایران کانادا اعلام خواهد نمود اعلام مزبور باید تا شروع دوره سه ماهه‌ای که تحویل نفت خام برای آن دوره تقاضا میشود حداقل ششماه فاصله داشته باشد.

ب - تا میزانی که شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) برای اجرای عملیات خود احتیاج بمصرف نفت خام داشته باشد طرف اول از شرکت مزبور تقاضای تحویل نفت خام نخواهد نمود.

ج - میزان تقاضای طرف اول برای تحویل نفت خام از شرکت نفت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) در مورد هر دوره سالانه نباید با میزان تقاضای وی از عاملین دیگر که در کشور ایران عملیات مشابهی را متعهد میباشند نامتناسب باشد و بهر حال میزان تقاضای مزبور در هر دوره سالانه نباید از ده درصد کل تولید دستگاه مختلط تجاوز نماید.

د - شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) ملزم نخواهد بود که برای تأمین احتیاجات طرف اول مقدار تولید نفت خام را بمیزانی زاید بر حداکثر مقدار معقول بالا ببرد.

۲ - نفت خامی که تحویل آن طبق بند ۱ این ماده مورد تقاضا واقع میگردد توسط شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط در هر نقطه از منطقه تولید یا نقاط مجاور آن که شرکت ایران کانادا تعیین نماید بطرف اول تحویل خواهد گردید مالکیت نفت خام تحویلی در محل تحویل بطرف اول منتقل خواهد شد و طرفین اول و دوم هر یک سهم مساوی از مقدار تحویلی مزبور را بر عهده خواهند داشت.

۳ - طرف اول در برابر نفت خامی که طبق مقررات بند ۱ این ماده از طرف دوم تحویل میگردد مبلغی معادل قیمتی که سهم مزبور برای طرف دوم تمام شده با اضافه حق العملی مساوی ۱۴ سنت برای هر متر مکعب نفت بطرف دوم خواهد پرداخت. پرداخت مزبور ظرف پانزده روز از تاریخی که طرف دوم صورت حساب موقتی آنرا ارائه مینماید انجام خواهد گرفت ظرف سه ماه بعد از خاتمه هر سال تقویمی طرف دوم صورت حسابهای خود را برای سال مزبور بر اساس تعیین قطعی قیمت تمام شده که از طرف شرکت ایران کانادا بعمل می‌آید تعدیل خواهد نمود و تفاوت‌های حاصله باختلاف سوار در بدهکار یا بستانکار حساب طرف اول ملحوظ خواهد شد و تصفیه حساب ظرف پانزده روز از ارائه صورت بدهکار یا بستانکار مزبور بعمل خواهد آمد.

قیمت تمام شده، مذکور در بند ۳ این ماده از طریق تقسیم هزینه کل عملیات مربوطه بناحیه بر اساس متر مکعب طبق روش صحیح محاسباتی معمول با صنعت نفت تعیین خواهد گردید.

ماده ۲۷ - ۱ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط از گاز طبیعی که تولید مینماید در حدودی که دستگاه مختلط بعد از تأمین مصرف عملیات مقرر در این

قوانین

قرارداد موجود داشته باشد هر مقدار که برای تأمین مصرف داخلی ایران مورد احتیاج طرف اول باشد بدون هیچگونه پرداختی غیر از آنچه در همین ماده مقرر است بطرف مزبور تحویل خواهد نمود مصرف داخلی گاز در ایران شامل احتیاجات مربوط بتهیه مشتقات در ایران نیز خواهد بود اعم از اینکه مشتقات مزبور مصرف داخلی داشته یا برای صادرات باشد.

۲ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط بعد از تأمین احتیاجات مشروح در بند ۱ این ماده هر مقدار گاز که برای تأمین تعهدات طرفین اول و دوم که ممکن است در مقابل خریداران بر عهده گرفته باشند لازم باشد بطرفین مزبور تحویل خواهد نمود مقادیر قابل تحویل بهر یک از طرفین طبق شرایط مقرر در ماده ۲۲ تعیین خواهد گردید.

۳ - هر گاه بعد از تأمین احتیاجات مشروحه در بند ۱ و ۲ این ماده مقادیر اضافی از گاز طبیعی موجود باشد شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط میتواند از آن بمنظور انجام تعهدات صادراتی خود استفاده نماید.

۴ - در مورد گاز طبیعی توأم با نفت خام تولید میشود محل تحویل بطرف اول در دستگاه جداکننده نفت از گاز در میدان نفت خواهد بود مگر در مورد دیگر محل تحویل محلی خواهد بود در میدان گاز و یا در مجاورت آن بنحوی که شرکت ایران کانادا تعیین کند.

۵ - در مواردی که گاز طبیعی که بطرف اول تحویل شده و یا خواهد شد گازی باشد که در نتیجه تولید نفت خام بلسبب آید مقررات زیر مجری خواهد بود:

الف - چنانچه برای تحویل گاز طبیعی بطرف اول ایجاد وسایل اصنافی ضروری گردد سرمایه لازم برای چنین عملی بعهده طرف اول خواهد بود. ولی گرداندن این وسایل اصنافی و همچنین سایر وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی بطرف اول با شرکت ایران کانادا خواهد بود.

ب - طرف اول هزینه های شرکت ایران کانادا را در مورد تحویل گاز که هزینه های گرداندن وسائل مربوطه نیز جزو آن خواهد بود نسبت بسهم طرف دوم بطرف خواهد پرداخت.

۶ - در مواردی که گاز طبیعی تحویلی بطرف اول از میدانی تولید شده باشد که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهد بود:

الف - اگر گاز تولید شده از میدان مزبور منحصرأ برای تحویل بطرف اول باشد سرمایه ای که برای ایجاد وسائل اصنافی بمنظور آماده کردن میدان برای بهره برداری و تولید و تحویل گاز پس از ورود بمرحله تولید لزوم پیدا کند بعهده طرف اول خواهد بود. گرداندن تمام اینگونه وسائل اضافی و همچنین کلیه وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی بطرف اول با شرکت ایران کانادا خواهد بود. طرف اول هزینه هائی را که شرکت ایران کانادا برای تولید سهم طرف دوم از گاز طبیعی و تحویل آن بطرف اول

قوانین

متحمل شده بانضمام نصف هزینه‌های گرداندن تمام دستگاههای مربوط بتولید و تحویل سهم طرف دوم بطرف دوم خواهد پرداخت .

ب - اگر شرکت ایران کانادا (عامل دستگاه مختلط) و یاطرف دوم نیز از گاز طبیعی یک چنین میدانی استفاده کنند کلیه هزینه‌های جاری بین استفاده‌کنندگان از گاز بنسبت هر یک تقسیم خواهد شد .

ماده ۲۸ - ۱ - طرفین اول و دوم تقبل مینمایند که هر یک نصف وجوهی را که دستگاه مختلط برای عملیات خود از طریق شرکت ایران کانادا لازم دارد تأمین نمایند

۲ - شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط از نفت تولید شده ناحیه عملیات آنچه را که برای فروش در بازارهای جهانی صادر میکند به ارزهایی که برای طرفین اول و دوم قابل قبول بوده و بوسیله بانک ملی ایران اعلان شده باشد خواهد فروخت همچنین این قبیل فروشها ممکن است به ارزی که مورد قبول یکی از طرفین باشد انجام گردد مشروط بر اینکه طرف مزبور متعهد شود که سهم طرف دیگر را بارزی که مورد قبول او باشد پرداخت کند .

ماده ۲۹ - ۱ - پرداخت مالیات بر درآمد طبق مقررات این قرارداد هر مبلغ دیگری که مشمول مقررات ماده ۳۰ باشد بدلار آمریکا یا بلیره انگلیسی یا بهر ارز دیگری بطرف اول یا بدولت ایران و نیز هر گونه پرداخت از طرف اول بشرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط یا بطرف دوم بیپول رایج ایران بعمل خواهد آمد .

۲ - دفاتر اصلی و محاسبات شرکت ایران کانادا (عامل) یا طرف دوم به دلار آمریکائی نگاهداری خواهد شد و به این منظور تبدیل پول ایران به دلار آمریکائی بیپول ایران بنرخ معدل واقعی ماهانه‌ای تسعیر خواهد شد که بان نرخ پول ایران توسط شرکت ایران کانادا یا طرف دوم در ماه مزبور در مقابل دلار آمریکائی خریداری شده است و هر گاه اینگونه خرید ظرف ماه مزبور بعمل نیامده باشد نرخ خرید نزدیکترین ماههای پیش مأخذ تسعیر خواهد بود . در آخر هر دوره سالانه مابه‌التفاوت حاصل از تغییرات نرخ ارز در دفاتر شرکت ایران کانادا (عامل) یا در دفاتر طرف دوم برحسب مورد بمخارج عملیات شرکت ایران کانادا (عامل) یاطرف دوم اضافه یا کسر خواهد شد .

۳ - دولت ایران وسائلی فراهم خواهد کرد که شرکت ایران کانادا یا طرف دوم مطمئناً بتوانند پول ایران را در مقابل دلار آمریکائی بدون تبعیض و بنرخ تسعیر بانک که در روز معین برای مشتریان پول در مقابل دلار آمریکائی بطور عموم در دسترس باشد خریداری نمایند . چنانچه در هر موقع چندین نرخ تسعیر بانکی موجود باشد نرخیهی که بیشترین مبلغ پول ایران را بدست میدهد ملاک عمل قرار خواهد گرفت کلیه بهای گواهی نامه ارزی حق‌العمل و دستمزد و امثال آن جزء نرخ ارز محسوب خواهد شد .

۴ - شرکت ایران کانادا یاطرف دوم ملزم به تبدیل هیچ قسمت از وجوه خود بیپول

قوالین

ایران نخواهند بود ولی وجوهی را که برای پرداخت هزینه‌های عملیات خود در ایران لازم میدانید باید از طریق بانکهای مجاز ایران پیول تبدیل کنند.

۵ - در مدت این قرارداد و پس از پایان مدت این قرارداد شرکت ایران کانادا (عامل) یا طرف دوم ممنوع نخواهند بود از اینکه هر گونه وجوه یادارائی را آزادانه در خارج از ایران داشته باشند یا آنرا نقل و انتقال دهند ولو آنکه این وجوه یا دارائی از عملیات آنها در ایران بدست آمده باشد و همچنین ممنوع نخواهد بود از اینکه حسابهای بارز خارجی در بانک ملی ایران داشته باشند و وجوه موجود در بستانکار حسابهای خود را تا حدودی که وجوه دارائیهای مزبور بوسیله شرکت ایران کانادا بعنوان عامل یا بوسیله طرف دوم طبق مقررات این قرارداد بایران وارد شده و یا از عملیات آنها حاصل شده باشد آزادانه نگاهداشته یا منتقل و صادر نمایند.

۶ - هزینه‌ها و عایداتی که بارزی غیر از دلار آمریکائی یا پیول ایران باشد بد دلار آمریکائی تسعیر خواهد شد. در مورد ارزشهای که نرخ در ایران برای آن اعلان نشده باشد نرخ تسعیر عبارت خواهد بود از معدل ریاضی متوسط نرخهای روزانه خرید و فروش دلار آمریکائی نسبت بارز مزبور طی ماه مورد بحث. در مورد ارزشهای که نرخ آن در ایران اعلان شده باشد ابتدا آنرا بریال تبدیل و سپس بمأخذ معدل ماهانه نرخ تسعیر تجارتي بانکی بشرحی که در این ماده مقرر است بد دلار آمریکائی تبدیل خواهند نمود.

۷ - الف - از نظر این قرارداد و برای تعیین در آمد تا ویژه حاصله در ایران از نقطه نظر مالیات بر در آمد دولت ایران چنانچه بهای اعلان شده بارزی غیر از دلار آمریکائی باشد تسعیر آن بد دلار آمریکائی بر اساس ارزش برابری روزی که طبق مقررات اساسنامه صندوق بین المللی پول تعیین شده باشد خواهد بود در صورتی که ارزش برابری مزبور تعیین نشده باشد طرف اول و طرف دوم سعی خواهند کرد که در خصوص تعیین اساس قابل قبولی برای تسعیر مزبور توافق حاصل نمایند. در صورت عدم حصول توافق تسعیر مذکور بر اساس متوسط نرخهای خرید و فروش ارز بین دلار آمریکائی و ارز مورد بحث در پایان روز کار اداری مربوطه در نیویورک طبق گواهی نامه بانک ملی ایران بعمل خواهد آمد.

ب - هر گاه روزی نرخ خرید و فروش ارز در نیویورک معین نگردد نرخ که بجای متوسط نرخ خرید و فروش ارز در نیویورک باید ملاک عمل قرار گیرد عبارت خواهد بود از متوسط آخرین نرخهای قبلی ارز مورد بحث در نیویورک که بوسیله بانک ملی ایران گواهی شده باشد در صورتی که ارز خارجی مورد در نیویورک نرخ بندی نشده باشد نرخ که باید برای منظوره‌های مذکور در فوق بجای متوسط نرخهای خرید و فروش ارز در نیویورک بکار رود عبارت از نرخ خواهد بود که اتحادیه بانکهای سویس - زوریخ باتوجه بمعاملات با آن ارز مناسب تشخیص دهد.

۸ - دولت ایران اطمینان میدهد که بعد از خاتمه این قرارداد وجوهی که پیول ایران در اختیار شرکت ایران کانادا بعنوان عامل یا در اختیار طرف دوم میباشد

قوانین

تا آنجا که وجوه مزبور طبق این قرارداد بایران وارد شده یا از عملیاتی که بموجب این قرارداد بر عهده دارند حاصل شده باشد بدرخواست آنان و بدون هیچگونه تبعیض بنرخ بانکی که بطورعموم مورد دسترس خریداران دلار امریکائی باشد بدلار امریکائی قابل تبدیل خواهد بود.

۹ - مدیران و کارکنان غیر ایرانی شرکت ایران کانادا یا طرف دوم و خانواده‌های آنها ممنوع نخواهد بود از اینکه وجوه یادارائی را که درخارج از ایران دارند آزادانه نگاهداشته یا انتقال دهند و میتوانند هر قسمت از این وجوه را که برای حوائج آنها ولی نه بمنظور سفته بازی ضروری باشد بایران انتقال دهند این قبیل اشخاص مجاز نخواهند بود که درایران معاملات ارزی ازهرقبیل بغیر از طریق بانکهای مجاز یا طرق دیگر که دولت تصویب کند انجام دهند.

۱۰ - مدیران یا کارمندان غیر ایرانی شرکت ایران کانادا یا طرف دوم درخاتمه خدمت خود درایران که ایران را ترك می‌نمایند حق خواهند داشت مبلغی که ازپنجاه درصد حقوق ۲۴ ماه اخیر خدمت آنها متجاوز نباشد بارز کشور محل اقامت عادی خود آزادانه از ایران خارج کنند.

ماده ۳۰ - ۱ - طرف دوم با رعایت مقررات بند ۲ زیر طی دوازده سال اول از تاریخ اجرا حداقل مبلغ ۱۸ میلیون دلار امریکائی برای عملیاتی که بموجب این قرارداد متعهد گردیده است مستقیماً و یا از طریق عاملیت ایران کانادا خرج خواهد کرد. حداقل مذکور در مدت دوازده سال طبق جدول زیر خرج خواهد شد :

دوره‌های سالیانه بعد از تاریخ اجرا	مبلغ
دوره چهارساله اول	دلار ۸۰۰۰۰۰۰
دوره سالیانه پنجم و هریک از دوره‌های سالیانه بعدی	
تاخاتمه سال دوازدهم	» ۱۲۵۰۰۰۰

۲ - ظرف ۶۰ روز بعد از خاتمه سال چهارم میزان کل مخارجی که طرف دوم در عملیات خود ضمن چهارسال گذشته بمصرف رسانیده است معین خواهد گردید.

الف - چنانچه مخارج مزبور از میزانی که برای خرج در دوره مورد بحث معین گردیده بود کمتر باشد تفاوت آن بمبلغی که برای مخارج هشت سال آینده تعیین گردیده است اضافه خواهد شد.

ب - چنانچه مخارج مزبور از میزانی که برای خرج در دوره مورد بحث معین گردیده بود بیشتر باشد اضافه آن از مبلغی که برای مخارج هشت سال آینده تعیین گردیده است کم خواهد شد.

ج - در صورتیکه بعلت پیش‌آمد فرس‌ماژر بنحو مقرر در این قرارداد اجرای عملیات دوم غیرممکن گردد یا بعلت مزبور اجرای آن عملیات در یک یا چند سال پمانعی برخوردار یا بتأخیر افتد این امر تأثیری در میزان تقسیم مخارجی که بشرح جدول مندرج در بند ۱ این ماده مقرر است نخواهد داشت مشروط بر اینکه طرف دوم بعد از رفع

قوانین

پیش آمد مزبور کلیه تعهداتی را که بموجب بند ۱ فوق برعهده دارد قبل از انقضای سال دوازدهم از تاریخ اجرا یا در صورتی که قرارداد بعلت فرس مآزر تمدید شده باشد قبل از انقضای مدت اضافی مذکور انجام داده باشد.

۳ - در طول مدت چهار سال اول عملیات اکتشافی تحت هیچ عنوانی بجز در موارد فرس بنحو مقرر در این قرارداد موقوف یا تعطیل نخواهد شد لیکن در انقضای هر یک از هشت سال بعدی در صورتی که طرف دوم ملاحظه نماید که شرایط زیرزمینی ناحیه طوری است که کشف نفت بمیزان تجارتي برای او غیر مقدر بنظر میرسد میتواند از ادامه دادن بعملیات اکتشافی خودداری نماید در این صورت باید قصد خود را بطرف اول اعلام نموده از حقوق خود نسبت به ناحیه عملیات صرف نظر کند لیکن باید ثابت نماید که کلیه امور اکتشافی الی تاریخ اعلام مزبور طبق برنامه بموقع اجرا گذارده شده و کلیه مبالغی که برای خرج کردن در دوره مقدم بر اعلام مزبور در نظر گرفته شده بود بالتام خرج شده است. هر گاه مقداری از مبالغ مزبور خرج نشده باشد طرف دوم باید نصف مقدار خرج نشده مزبور را بطرف اول بپردازد.

۴ - در صورتیکه در انقضای دوازدهم نفت کشف شده لیکن حداقل مبلغی که بموجب بند ۱ این ماده مقرر است کلاً بمصرف نرسیده باشد طرف دوم ملزم خواهد بود که نصف مقدار خرج نشده را بطرف اول بپردازد.

۵ - پس از کشف نفت در ناحیه عملیات بمیزان تجارتي طرف دوم میتواند اقلاً شصت روز پیش از شروع هر دوره سالانه بطرف اول اعلام کند که قصد دارد بجای اجرای تمام یا قسمتی از بقیه تعهدات مخارج مشروح در بند اول این ماده مبلغ معینی بحساب دستگاه مختلط برای عملیاتی غیر از اکتشاف خرج کند مخارجی که باین شرح بعمل آید بمنزله مخارجی خواهد بود که در اجرای مقررات بند ۱ این ماده بعمل آمده باشد در اینصورت از تعهدات طرف اول برای پرداخت هزینه عملیات دستگاه مختلط بمیزان نصف مخارج مزبور کسر خواهد شد.

۶ - هر گاه کلیه تعهدات مربوط بمخارج بشرح مقرر در بند ۱ این ماده انجام گردیده اما قسمتی از مخارج بنحو مقرر در بند ۵ برای عملیات غیر از امور اکتشافی بمصرف رسیده باشد و بعداً بنظر طرف دوم برای امور اکتشافی مخارج اضافی لازم شود شرکت ایران کانادا میتواند بعنوان عامل دستگاه مختلط تا حدود درآمدی که تا آن موقع از تولید بدست آورده مخارج اضافی مزبور را تأمین نماید.

۷ - طرف دوم ظرف مدت باقی قرارداد که آغاز آن از سال سیزدهم از تاریخ اجرا خواهد بود برای سال سیزدهم و هر یک از سالهای متعاقب آن حق الارضی که مبلغ آن در ستون الف زیر معین گردیده به نسبت نواحی باقیمانده عملیات بطرف اول خواهد پرداخت.

ستون الف کل

حق الارض برای

هر کیلومتر مربع

در سال سیزدهم و هر یک از سالهای بعدی تا خاتمه سال هفدهم ۴۰۰ دلار

تاریخ

پرداخت

قوانین

در سال هیجدهم و هریک از سالهای بعدی تاخاتمه سال

۴۸۰ دلار

بیست و دوم

۶۰۰ دلار

در سال بیست و سوم و هریک از سالهای بعدی

مقررات مربوط باحتساب حق الارض جزو هزینه های عملیات و مواردی که حق الارض بعنوان پرداخت مشخص تلقی خواهد شد بشرحی است که در بند الف ماده ۹ قانون معین گردیده است.

ماده ۳۱ - ۱ - طرفین اول و دوم ملزم خواهند بود که نسبت بسود ویژه حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد طبق مقررات قانون مالیات بردرآمد وقت مالیات بپردازند مشروط براینکه :

الف - نرخ مالیات بر درآمدی که بموجب آن هر یک از طرفین باید مالیات خود را بپردازند از نرخ پنجاه درصد که بموجب قانون مالیات بر درآمد مورخ ۱۳۳۵ مقرر شده تجاوز ننماید.

ب - مقرراتی که برای تعیین سود ویژه هریک از طرفین مجری میگردد نامساعدتر از آنچه بموجب ماده ۳۵ قانون مالیات بردرآمد که ۱۳۲۸ و تأیید آن طی ماده ۳۶ قانون مالیات بردرآمد ۱۳۳۵ تصریح گردیده است نباشد.

۲ - شرکت ایران کانادا که صرفاً بعنوان عامل غیرانتفاعی طبق مقررات این قرارداد عمل میکند مشمول مالیات نخواهد بود و همچنین ارتباطی که بین طرفین قرارداد بعنوان دستگاه مختلط ایجاد گردیده مشمول تعهدات مالیاتی نخواهد بود.

۳ - بدهی مالیاتی هریک از طرفین براساس سود ویژه حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد تعیین و برطبق روش حسابداری معمول صنعت نفت احتساب خواهد گردید از میزان بدهی مالیاتی که باین ترتیب تعیین میگردد هر گونه مبلغی که طرف مزبور بموجب این قرارداد و برطبق قانون نفت و مقررات قوانین مالیات بردرآمد وقت (بارعایت مقررات بند ۱ این ماده) حق داشته باشد به بستانکار خود محسوب نماید و یا هر مبلغی که حق داشته باشد از بدهی مالیاتی خود کسر کند کسر خواهد شد.

۴ - درآمد ناویژه هر یک از طرفین در هر دوره مالیاتی معادل مبلغ زیر خواهد بود :

الف - ارزش سهم وی از نفتی که توسط شرکت ایران کانادا بعنوان عامل دستگاه مختلط بمنظور مصرف داخلی ایران بطرف اول تحویل گردیده باشد ارزش مزبور براساس بهائی که طبق ماده ۲۶ این قرارداد تعیین میگردد احتساب خواهد شد و نیز در صورتی که پرداختی بموجب ماده ۲۷ بابت گاز طبیعی بعمل آمده باشد جزو درآمد ناویژه منظور خواهد گردید.

ب - ارزش پنجاه درصد از کلیه نفتی که بطریقی غیر از طریق فوق فروخته یا صادر شده باشد (بجز نفتی که در هوا سوخته و به هوا رفته یا بطریقی که خارج از اختیار شرکت ایران کانادا بوده ضایع گردیده یا در جریان عملیات بمصرف رسیده باشد) که براساس

قوانین

بهای اعلان شده که در روز فروش یا صدور یا انتقال منتشر گردیده منهای تخفیفات مقرر در بند ۳ ماده ۲۵ محسوب خواهد شد.

ه - هر یک از طرفین ضمن تعیین درآمد ویژه خود میتواند آن قسمت از مخارج و هزینه ها و پرداختها را که برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد خواه خود خواه بوسیله عاملیت شرکت ایران کانادا برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد متحمل شده بشرح زیر از سهم درآمد ناویژه خود کسر کنند مشروط بر اینکه هزینه های مزبور مستند باسناد یا اقلام وارده در دفاتر باشد.

الف - منظور داشتن پرداخت حق الارض مقرر در ماده ۳۰ در جزء هزینه ها طبق اصولی که در بند الف ماده ۹ قانون نفت مقرر گردیده است خواهد بود.

ب - سهم هر یک از طرفین از کلیه مخارج و هزینه هایی که شرکت ایران کانادا بعنوان عامل انجام داده باشد مشروط بر اینکه مخارج و هزینه های مزبور الزاماً و منحصرأ با اجرای عملیات مقرر در این قرارداد بستگی داشته باشد. هزینه های اداری و تأسیساتی و تشکیلات و نیز حقوق و اجاره بها و یا پرداختهای دیگری که در مقابل استفاده هر گونه از اموال تأدیه شده باشد و همچنین مخارج حفاری چاههایی که استحصال نفت آنها بمیزان تجارتی نبوده و قیمت اجناس و خدمات و مخارجی که برای نقشه برداریهای زمینی و هوایی و دریائی شده و مخارج مربوط بحفر و تنقیه و عمیق کردن یا تکمیل چاهها یا آماده کردن آنها جزو مخارج و هزینه های مزبور خواهد بود مگر در مواردیکه مخارج و هزینه های مربوطه بحساب سرمایه گذارده شده و مبلغ استهلاك در باره آنها منظور شده باشد.

ج - مبلغ معقولی در هر سال برای استهلاك فرسودگی و متروك شدن و تمام شدن بمنظور استهلاك هزینه های سرمایه ای توسط شرکت ایران کانادا (عامل) در مورد عملیاتش در ایران.

د - قسمتی از ضرر های جبران نشده مخارج عملیات که در دوره های مالیاتی قبلی بر هر یک از طرفین وارد آمده و بحساب دوره های بعد منتقل گردیده است مشروط بر آنکه انتقال این حسابها از سالی بسالی پیش از ده سال از دوره مالیاتی که این ضررها در آن دوره ایجاد گردیده است نباشد.

ه - سهم هر یک از طرفین از زیان های متحمله در مورد انجام عملیات در ایران مشروط بر آنکه بوسیله بیمه یا بنحود دیگری جبران نشده باشد این خسارات شامل مطالبات غیر قابل وصول و زیان های ناشیه از دعاوی خسارت مربوط بعملیات انجام شده در ایران و زیان ناشیه از خسارات وارده بذخایر تجارتی یا هر گونه دارائی که برای عملیات مزبور در ایران استعمال شود یا انهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود.

ماده ۳۲ - ۱ - باستثنای موارد زیر :

الف - مالیات بر درآمد که طبق مقررات این قرارداد باید به دولت ایران پرداخت شود.

قوانین

ب - حقوق گمرکی بنحو مقرر در ماده ۲۳

ج - پرداختهای مقرر بطرف اول طبق این قرارداد .

د - پرداختهایی که بابت مالیات طبق قانون مالیات بر درآمد بر حقوق کارمندان

تعلق میگیرد و همچنین پرداختهایی که باید از مقاطعه کاران و عاملین بابت کارهایی که در ایران انجام میدهند کسر شود .

ه - عوارض و حقوق معقول و خالی از تبعیضی که به مقامات دولتی در مقابل

خدمات درخواست شده و یا خدماتی که بطور عموم برای عامه انجام می شود از قبیل عوارض راه حق آب و عوارض بهداشت و عوارض فاضل آب پرداخته شود .

و - مالیات و حقوق خالی از تبعیضی که شامل عموم است از قبیل حق تبر

اسناد و حق ثبت امور حقوقی و بازرگانی و حق ثبت اختراعات و تألیفات . طرف دوم و شرکت ایران کانادا (در مواردی که مربوط باو باشد) از مطالبه هر گونه پرداختی بطرف اول یا بمقامات دولتی ایران (اعم از مرکزی و محلی) معاف خواهند بود و بر سود سهام پرداختی طرفین اول یا دوم بابت درآمد حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد هیچگونه مالیاتی تعلق نخواهد گرفت .

ماده ۲۳ - ۱ - کلیه ماشین آلات - وسائل - وسائط نقلیه آبی - دستگاهها افزار ادوات - قطعات یدکی - مصالح - الوار - مواد شیمیائی - مواد ضروری برای اختلاط و امتزاج - وسائل خودرو و سایر وسائط نقلیه - هواپیما - هر نوع مصالح ساختمانی - آلات فولادی - اشیاء و اثاثه و لوازم آزادی - حوائج کشتی - مواد خواربار البسه و لوازم استحفاظی - دستگاههای تعلیماتی - محصولات نفتی که در ایران بدست نیاید و کلیه اجناس دیگری که منحصرأ از لحاظ صرفه جوئی و حسن جریان عملیات و وظایف طرف دوم یا شرکت ایران کانادا بعنوان عامل ضروری باشد بدون پروانه ورودی و تا معافیت از هر گونه حقوق گمرکی و عوارض شهرداری و سایر مالیاتها یا پرداختهای دیگر بایران وارد خواهد شد . مواد فوق شامل حوائج طبی و جراحی و لوازم بیمارستان و محصولات طبی و دارو و اسباب طبی و اثاثه و ادواتی که در تأسیس و گرداندن بیمارستان و داروخانه ۲ - طرف دوم و شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) با اطلاع طرف اول حق خواهند داشت در هر موقع که مایل باشند اشیائی را که بوسیله آنها وارد شده بدون هیچ گونه پروانه و با معافیت از هر گونه حقوق و مالیات و یا پرداختی مجدداً صادر نمایند .

۳ - طرف دوم شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) نیز حق خواهند داشت با تصویب طرف اول که بدون جهت از تصویب مزبور خودداری نشده و تاخیر در آن رخ نخواهد داد اشیاء مذکوری که وارد کرده اند در ایران بفروش برسانند . در اینصورت مسئولیت پرداخت حقوق مربوطه و همچنین انجام تشریفات لازمه طبق مقررات جاری و تهیه اسناد ترخیص برای طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) بمعهد خریدار خواهد بود .

قوانین

۴ - اجناسی که برای استفاده و مصرف مدیران و کارکنان طرف دوم و شرکت ایران کاناذا وابستگان تحت تکفل مدیران و کارکنان مزبور مناسب تشخیص گردد بدون لزوم هیچگونه پروانه ورودی و با معافیت از مقررات هر نوع انحصار دولتی ولی با پرداخت حقوق گمرکی و سایر مالیاتهایی که در موقع ورود معمولاً بان تعلق می‌گیرد وارد خواهد شد. این قبیل اجناس قابل فروش نخواهد بود مگر بمدیران و کارکنان و مکفولین مذکور آنهم منحصرأ برای استفاده و مصرف آنها.

۵ - بدون آنکه در کلیات حقوق فوق‌الذکر محدودیتی حاصل شود طرف دوم یا شرکت ایران کاناذا (بعنوان عامل) در تحصیل لوازم و حوائج خود باید نسبت باشیائیکه در ایران ساخته و مهیا می‌شود رجحان قائل شوند یا این قیدکه اشیاء مذکور یا اشیاء مشابه خارجی باهمان شرائط مساعد از لحاظ نوع جنس و قیمت و سهل‌الحصول بودن آن در موقع لزوم بمقادیر مورد نیاز و قابل مصرف بودن آن در مواردی که برای آن منظور شده در ایران بدست بیاید. در مقایسه قیمت اشیاء وارداتی با اشیاء ساخته و مهیا شده در ایران کرایه و هرگونه حقوق گمرکی که طبق این قرارداد نسبت باشیاء وارداتی مزبور قابل پرداخت باشد باید ملحوظ گردد.

۶ - کلیه واردات و صادرات مذکور در این قرارداد مشمول تنظیم اسناد و تشریفات گمرکی بوده و این تکلیف از آنچه معمولاً مجری است سنگین تر نخواهد بود (ولی مشمول پرداخت‌هایی که بموجب مقررات مربوطه این قرارداد از آن معاف گردیده نمیشد) این قبیل تشریفات و تنظیم اسناد بطور ساده و سریع انجام خواهد شد و باین منظور بین شرکتهای مربوطه و مقامات گمرکی ممکن است در صورت لزوم ترتیبات مقتضی داده شود.

ماده ۳۴ - مدت این قرارداد برای هر یک از نواحی مقرر در ماده سه که منابع قابل بهره‌برداری بمیزان تجارتی در آن کشف شده باشد ۲۵ سال از تاریخ شروع به بهره‌برداری تجارتی در ناحیه مربوطه خواهد بود.

۲ - از لحاظ مقررات این ماده تاریخ شروع بهره‌برداری تجارتی تاریخی خواهد بود که صد هزار متر مکعب از مواد نفتی تولید شده از ناحیه مربوطه فروش و تحویل شده باشد.

۳ - قبل از پایان ۲۳ سال طرف دوم میتواند قصد خود را دائر بتمدید این قرارداد به طرف اول اطلاع دهد در این صورت تمدید برای مدت پنج سال از پایان سال بیست و پنجم بخودی خود و برطبق مواد این قرارداد عملی خواهد گردید.

۴ - دو تمدید اضافی پنجساله نیز یکی از خاتمه سال سی‌ام و دیگری از خاتمه سال سی و پنجم مجاز خواهد بود و طرف دوم در هر مورد دو سال قبل از پایان مدت جاری باید قصد خود را مبنی بر تمدید بطرف اول اطلاع دهد.

۵ - در مورد دو تمدید مشروحه در بند ۴ مقررات زیر رعایت خواهد شد.

هر گاه وقتی تقاضای تمدید بوسیله طرف دوم بعمل می‌آید شرکت‌های نفتی خارجی

قوانین

دیگری که با طرف اول بمنظور فعالیت‌های مشابهی مشارکت نموده‌اند و تا آن تاریخ از لحاظ تولید نتایجی معادل یا بهتر از آنچه توسط شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل دستگاه مختلط) حاصل گردیده بدست آورده باشند قراردادهائی منعقد کرده باشند که شرایط آن رویهم رفته برای ایران از شرایط این قرارداد مساعدتر باشد کلیه شرایط قراردادهای مذکور شامل مدت تمدید مورد تقاضای طرف دوم نیز خواهد بود.

ماده ۳۵ - ۱ - شرکت ایران کانادا در خاتمه مدت پاسخ این قرارداد منحل گردیده اموال منقول دستگاه مختلط بفروش خواهد رسید و درآمد آن بین طرف بنسبت مساوی تقسیم خواهد بود.

۲ - کلیه تأسیسات و اراضی بدون هیچگونه پرداخت بطرف اول انتقال خواهد

یافت.

ماده ۳۶ - ۱ - طرف دوم میتواند در هر موقع که مقتضی بداند تمام قسمتی از منافع خود را در حقوق و تعهداتی که بموجب این قرارداد مقرر است باشخاص زیر منتقل نماید.

الف - شرکت یا شرکتهائی که طرف دوم تحت کنترل آنها باشد

ب - شرکت یا شرکتهایی که تحت کنترل طرف دوم باشند.

ج - شرکت یا شرکتهائی که تحت کنترل شرکت یا شرکتهای مشروحه در دو

قسمت الف و ب فوق باشند

ازلحاظ مقررات این بند مقصود از کنترل یک شرکت عبارت است از مالکیت مستقیم یا غیر مستقیم کلیه سهام آن شرکت و منتقل الیه باید شرکتی باشد که وضع آن با شرایط مذکور در ماده ۴ قانون نفت مطابقت نماید.

۲ - هرگونه انتقالی توسط طرف دوم بجز آنچه که طبق بند ۱ فوق اجازه داده شده است محتاج بکسب موافقت کتبی و قبلی طرف اول خواهد بود و طرف مزبور باید قبل از ابراز موافقت تأیید هیأت وزراء و تصویب قوه مقننه را نیز تحصیل نماید.

ماده ۳۷ - ۱ - درمواردیکه بحکم قوه قهریه (فرس ماژر) مانعی پیش آید که بطور معقول از حیثه اختیار طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) خارج بوده اجرای تعهدات یا اعمال حقوق مقرر در این قرارداد را غیر ممکن یا موقوف گرداند و یا تأخیری در آن ایجاد کند

الف - عدم انجام یا تأخیر طرف دوم یا شرکت ایران کانادا (بعنوان عامل) در اجرای تعهدات مزبور بعنوان تخلف از اجرای این قرارداد تلقی نخواهد شد.

ب - مدتی که تأخیر در اجرای و اعمال حقوق و تعهدات مزبور طول کشیده باشد بمدتی که قرارداد مقرر است اضافه خواهد شد

ج - هرگاه ادامه مدت قوه قهریه کمتر از یکسال نباشد این قرارداد بخودی خود برای دوره‌ای مساوی با مدت مزبور تمدید خواهد شد و این امر در حقوقی که بموجب قرارداد برای تمدیدهای اضافی در نظر گرفته شده است خدشه‌ای وارد نخواهد ساخت

قوانین

۲ - منظور از قوه قهریه (فرس ماژر) در این قرارداد همان است که در عرف حقوق بین‌المللی تعریف شده است

ماده ۳۸ - ۱ - طرفهای قرارداد متعهد میشوند که شرایط مقررات این قرارداد را بر طبق اصول حسن نیت و صمیمیت متقابل اجرا نموده و هم عبارات و هم روح شرایط و مقررات مزبور را رعایت کنند

۲ - تأیید این قرارداد طبق ماده ۲ قانون نفت از طرف هیأت وزیران بمنزله قبول تعهداتی است که طبق مقررات این قرارداد بر عهده دولت گذارده شده است من جمله تعهدات مربوط با اقداماتی که باید از طرف دولت انجام شود یا موافقتهایی که باید از طرف دولت بعمل آید .

۳ - هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری اعم از عمومی و خصوصی و یا عمل دیگر از هر قبیل از طرف دولت و یا مقامات دولتی در ایران (اعم از مرکزی و محلی) یا از جانب طرف اول این قرارداد را الغا نخواهد نمود و در مقررات آن اصلاح یا تغییری بعمل نخواهد آورد و مانع و مغل حسن اجرای مقررات آن نخواهد شد الغاء یا اصلاح یا تغییر مزبور فقط در صورت توافق طرفین ممکن خواهد بود

۴ - هر گاه وظائف طرف اول بدیگری که تحت اختیار دولت ایران یا مسئول در مقابل دولت ایران باشد منتقل شود منتقل الیه مزبور تمام تعهداتی را که طرف اول بموجب این قرارداد دارد بعهده خواهد گرفت هر گاه طرف اول از میان برود و وظائف آن بدیگری که تحت اختیار دولت ایران یا مسئول در مقابل دولت ایران باشد محول نگردد تمام تعهداتی که طرف اول بموجب این قرارداد دارد تعهدات مستقیم دولت ایران خواهد شد

۵ - وزارت دارائی میتواند از طرف دولت ایران هر گونه اقدامی بعمل آورد یا هر گونه موافقتی بنماید که در مورد این قرارداد یا برای تأمین اجرای آن بطرز بهتر لازم یا مقتضی باشد هر اقدامی که بدین نحو انجام یا موافقتی که بدین طریق بعمل آمده باشد برای دولت الزام آور خواهد بود کلیه مقامات ایرانی بایستی از کلیه دستورهای وزارت دارائی مربوط با اجرای این قرارداد متابعت نمایند و مقامات مذکور در اجرای این امر دارای اختیارات تام خواهند بود . هر گاه وزارت دارائی بعللی از اختیاراتی که بموجب مقررات این ماده بآن وزارتخانه داده شده است استفاده ننماید هیأت دولت اختیارات مذکور را بوزارتخانه یا اداره دیگری واگذار خواهد نمود

ماده ۳۹ - ۱ - هر گاه اختلافی مربوط باجاء یا تفسیر این قرارداد پیش آید طرفین میتوانند موافقت کنند که موضوع بیک هیأت سازش مختلط موکب از چهار عضو مراجعه شود که هر یک از طرفین دونفر آنرا تعیین خواهند نمود وظیفه آنها کوشش در حل موضوع بطرفین دوستانه خواهد بود هیأت سازش پس از استماع اظهارات نمایندگان طرفین رأی خود را در ظرف سه ماه از تاریخ ارجاع شکایت به هیأت صادر خواهد کرد . رأی مزبور در صورتی الزام آور خواهد بود که باتفاق صادر شده باشد

قوانین

۲ - هرگاه طرفین نسبت با رجاع اختلاف بکمسیون سازش توافق نمایند و یا اختلاف بعد از رجاع بکمسیون مزبور حل نشده باشد طریق حل آن منحصرآ رجاع بدآوری طبق مقررات ماده ۴۱ خواهد بود .

ماده ۴۰ - ۱ - هرگونه اختلاف مربوط بمسائل فنی و یا محاسباتی ممکن است با توافق طرفین یا به کارشناس واحدیا به هیأتی مرکب از سه کارشناس مراجعه شود دونفر از سه کارشناس مزبور را طرفین انتخاب خواهند کرد (هر یک یک نفر) و سومی بتراضی طرفین تعیین خواهد شد. اگر طرفین نتوانند درانتخاب کارشناس واحد یا کارشناس سومی تراضی کنند هریک از طرفین میتوانند :

Eidgenossische Technische

Hochschule of Zurich

Schweizerische Kammer

fur Revision-swesen of Zurich

در موارد فنی به مدیر مؤسسه

و در موارد محاسباتی برئیس

مراجعه کنند که کارشناس واحد یا کارشناس سومی را تعیین نماید چنانچه ظرف یکماه از تاریخ رجاع امر بکارشناس طرفین درباب رجاع اختلاف بکارشناس واحد یا کارشناسهای بشرح مقرر بالا تراضی نمایند موضوع بایستی طبق ماده ۴۱ بدآوری رجاع شود .

۲ - طرفین ظرف یکماه از تاریخ رجاع امر بکارشناسی کارشناس یا کارشناسان را تعیین خواهند کرد کارشناس سوم در صورتی که بتراضی طرفین انتخاب شود طرف مدت اضافی یکماه و در صورتی که بتراضی طرفین انتخاب نشده باشد ظرف مدت دو ماه تعیین خواهد شد تعیین کارشناس واحد در مواردیکه بتراضی طرفین عملی نشده باشد ظرف مدت سه ماه از تاریخ رجاع امر بکارشناسی بعمل خواهد آمد

۳ - طرفین باید در قرارداد رجاع بکارشناسی مسائل فنی یا محاسباتی را که مورد رسیدگی قرار می گیرد بطرز روشن و صریح توضیح دهند . رأی کارشناس واحد یا سه کارشناس باید ظرف شش ماه از تاریخ تعیین کارشناس واحد یا کارشناس سوم (هر کدام که مورد پیدا کند) صادر شود اگر اختلاف بسه کارشناس مراجعه شود رأی کارشناسان ممکن است با کثرت آراء صادر شود . کارشناس یا کارشناسان باید رأی خود را منحصرآ نسبت بمسائل فنی یا محاسباتی صادر کنند و رأی مزبور قاطع و برای طرفین الزام آور خواهد بود .

۴ - اگر ضمن رسیدگی که از طرف کارشناسان بعمل می آید مسئله ایکه بنظر کارشناس و یا کارشناسان یا هریک از طرفین جنبه حقوقی داشته باشد (یا توجه به اینکه هر مسئله ایکه مربوط بتفسیر این قرارداد باشد واجد جنبه حقوقی خواهد بود) پیش آید بطوریکه اخذ تصمیم نسبت بموضوع فنی یا محاسباتی مورد بحث مستقرآ تعیین تکلیف مسئله حقوقی باشد در آن صورت اگر مسئله مزبور بتوافق طرفین حل نشود طرفین یا یکی از آنها خواه ابتکارآ از جانب خود خواه بدرخواست کارشناس یا کارشناسان میتوانند آن را به داوری رجاع کنند .

قوالین

۵ - در این موارد بمنظور احتساب مدت‌هایی که در این ماده ذکر شده احضار یکی از طرفین بطرف دیگر دایر به ارجاع مسئله حقوقی بدآوری بشرح فوق بانضمام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدآوری از طرف احضار کننده تلقی خواهد شد .

۶ - در مواردی که مسئله حقوقی ضمن رسیدگی پیش آمده و بدآوری ارجاع شود رسیدگی کارشناس یا کارشناسان الزاماً متوقف نخواهد شد مگر در صورتی که بنظر کارشناس یا کارشناسان مسئله حقوقی نوعی باشد که قبل از تعیین تکلیف آن ادامه رسیدگی مفید نباشد چنانچه رسیدگی تا تعیین تکلیف مسئله حقوقی معوق بماند بمجرد تعیین تکلیف موضوع طرفین شرح آن را به اطلاع کارشناس یا کارشناسان خواهند رسانید که رسیدگی موضوع فنی یا محاسباتی مورد بحث را تعقیب نموده هرچه زودتر بمرحله تصمیم نهائی برسانند .

ماده ۴۱ - ۱ - چنانچه طرفین توافق در ارجاع اختلاف بکارشناس یا کارشناسان بر طبق ماده ۴۰ نمایند و یا چنانچه توافق کرده باشند ولی تعیین کارشناس یا صدور رأی در ظرف مدت معین برای این منظور صورت نگرفته باشد و یا وضعی که در بند ۴ از ماده ۴۰ پیش‌بینی شده پیش آمده و یکی از طرفین اقدام برای تعیین تکلیف مسئله حقوقی بعمل آورده باشند هر یک از طرفین یک نفر داور تعیین خواهد نمود و دو نفر داور مزبور قبل از شروع دآوری داور ثالثی را انتخاب خواهند کرد که سمت رئیس هیأت دآوری را خواهد داشت .

چنانچه دو نفر داور نتوانند در ظرف ۴ ماه از تاریخ ارجاع بدآوری نسبت بداور ثالث تراضی کنند و چنانچه طرفین بطرز دیگری توافق نمایند داور ثالث بدرخواست هر یک از طرفین از طرف رئیس دادگاه فدرال سوئیس تعیین خواهد شد .

۲ - اگر یکی از طرفین ظرف ۲ ماه از تاریخ ارجاع امر بدآوری داور خود را انتخاب ننماید و یا انتخابی را که نموده است با اطلاع طرف دیگر نرساند طرف دیگر حق خواهد داشت که بر رئیس دادگاه فدرال سوئیس مراجعه و تقاضای تغییر داور واحد بنماید .

۳ - اگر بهر دلیلی انتخاب داور واحد یا داور ثالث بر طبق بند (۱) بعمل نیاید و طرفین هم کتباً بطرز دیگری توافق نکرده باشند در آن صورت بدرخواست هر یک از طرفین انتخاب مزبور از طرف رئیس یا قاضی هم عرض رئیس عالی‌ترین دادگاه کشورهای زیر بترتیبی که ذکر می‌شود بعمل خواهد آمد :

دانمارك - سوئد - برزیل .

۴ - تعیین داور ثالث یا داور واحد بر طبق بند (۱) کاملاً بسته بتشخیص کسی خواهد بود که اجازه انتخاب دارد و هیچیک از طرفین نمیتوانند نسبت بتشخیص مزبور تردید کنند .

شخصی که به این طریق تعیین میشود نباید با ایران و یا کانادا رابطه نزدیکی داشته و یا در خدمت رسمی و یا در تابعیت یکی از آن دو کشور باشد .

قوانین

- ۵ - داور ثالث یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) قبولی خود را باین سمت ظرف ۳۰ روز از تاریخ دریافت اعلام تعیین خود اطلاع خواهد داد در غیر این صورت چنین تلقی خواهد شد که او سمت مزبور را رد کرده است و انتخاب مجدد طبق همان مقررات بعمل خواهد آمد .
- ۶ - اگر اختلاف بهیات داورى ارجاع شود رأی ممکن است با کثرت صادر شود و طرفین رأی هیأت داورى یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) را با حسن نیت اجرا خواهد کرد .
- ۷ - محل و تشریفات داورى را طرفین تعیین خواهند کرد چنانچه در این باب توافق نشود محل و تشریفات مزبور از طرف کارشناس واحد یا کارشناس ثالث یا داور واحد یا داور ثالث (هر کدام که مورد پیدا کند) تعیین خواهد شد .
- ۸ - طرفین همه نوع تسهیلات (منجمله حق ورود بحوزه عملیات نفتی) را برای کارشناس یا کارشناسان یا هیأت داورى یا داور واحد فراهم خواهند کرد تا هر گونه اطلاعاتی را که برای تعیین تکلیف اختلاف لازم باشد بدست آورند .
- عدم حضور یا امتناع یکی از طرفین داورى نمیتواند مانع یا مغل جریان داورى در یک یا همه مراحل آن بشود .
- ۹ - مادام که تصمیم یا رأی داورى صادر نشده توقف عملیات یا فعالیتهاى که موضوع داورى از آن ناشی شده است الزامی نیست در صورتیکه تصمیم برای داورى دایر موجه بودن شکایت باشد ضمن تصمیم یا رأی مزبور ممکن است ترتیب مقتضی برای جبران خسارات شاکی مقرر گردد .
- ۱۰ - تعیین مسئولیت پرداخت و مبلغ هزینه داورى کاملاً بسته بشخص کارشناس یا کارشناسان یا هیأت داورى یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) خواهد بود .
- ۱۱ - چنانچه بهر علت کارشناس یا یکی از اعضاء هیأت داورى یا داور واحد پس از قبول وظایفی که باو محول شده قادر یا مایل بشروع یا تکمیل رسیدگی مورد اختلاف نباشد و چنانچه طرفین بصورت دیگری هم توافق نمایند هر یک از طرفین میتواند از رئیس دادگاه فدرال سوئیس تقاضا کند که در این باب که آیا انتخاب اولیه را باید خاتمه یافته تلقی کرد تصمیم اتخاذ کند . اگر بصمیم مشارالیه از این قرار باشد از شخص یا اشخاصی که انتخاب اولیه بوسیله آنها بعمل آمده تقاضا خواهد کرد که طرف مدتی که تعیین خواهد نمود جانشینی تعیین کنند و چنانچه طرف مدت مقرر جانشینی تعیین نشود یا در صورتی که انتخاب اولیه بوسیله خود او بعمل آمده باشد مشارالیه خود جانشین را تعیین خواهد نمود . اگر رئیس دادگاه فدرال سوئیس بهر دلیل وظایف خود را اجرا نکند اجرای وظایف مزبور بعهده یکی از اشخاص دیگری محول خواهد گردید که در بند (۲) این ماده با ترتیب مقرر ذکر شده است .
- ۱۲ - تا حدیکه مورد داشته باشد ضمن تصمیمات داورى که بر طبق این ماده صادر میشود باید مهلت اجرا تصریح گردد .

قوانین

۱۳ - ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ تصمیم یا رأی بطرفین هر یک از آنها میتواند از کارشناس یا کارشناسان یا هیأت داورى یا داور واحدی (هر کدام که مورد پیدا کند) که تصمیم یا رأی اولیه را صادر نموده تقاضای تفسیر آن را بنماید .

این تقاضا در اعتبار تصمیم یا رأی تأثیری نخواهد داشت تفسیر مزبور باید ظرف یکماه از تاریخ تقاضا داده شود و اجرای تصمیم یا رأی تا صدور تفسیر یا انقضای یک ماه (هر کدام زودتر واقع شود) معوق خواهد ماند .

ماده ۴۲ - ۱ - چنانچه تصمیم یا رأی نهائی صادر طبق ماده ۴۱ این قرارداد فقط دایر بالزام پرداخت مبلغ معین مصرح در تصمیم یا رأی مزبور بدولت ایران یا طرف اول بوسیله طرف دوم باشد و مبلغ مزبور ظرف مدت مقرر در تصمیم یا رأی مذکور یا در صورت عدم قید مدت در تصمیم یا رأی ظرف سه ماه از تاریخ آن تصمیم یا رأی پرداخت نشود دولت ایران حق خواهد داشت کلیه وجوه حاصله از فروش یا صدور نفت بوسیله طرف دوم را توقیف کند تا وقتیکه مبلغ مزبور پرداخت شود .

۲ - در موردیکه تصمیم یا رأی نهائی بر طبق این قرار صادر شده باشد چنانچه طرفی که موظف با اجرای رأی میباشد ظرف مهلت مقرر در رأی یا تصمیم یا (چنانچه مهلتی ضمن رأی یا تصمیم معین نشده باشد) در ظرف شش ماه پس از ابلاغ رأی یا تصمیم بطرفین مفاد رأی یا تصمیم را اجراء نکند طرفی که رأی یا تصمیم بنفع او صادر شده حق خواهد داشت که اعلام خاتمه این قرار داد را بوسیله تصمیم هیأت داورى یا داور واحد که بر طبق بند (۳) این ماده اتخاذ خواهد شد بخواهد . تصمیم مزبور نسبت بحقوق و تعهداتی که از اجرای این قرارداد تا تاریخ خاتمه قرارداد (طبق این قرارداد) ناشی شده و یا بشود تأثیری نخواهد داشت حقوق و یا پرداخت وجوه و خسارات دیگری هم که بموجب رأی هیأت داورى یا داور واحد مقرر شده باشد در همین حکم خواهد بود .

۳ - تصمیمی که بر طبق مقررات بند (۲) این ماده پیش بینی شده فقط با رعایت شرایط زیر ممکن است اتخاذ شود .

الف - فقط هیأت داورى یا داور واحدی که رأی یا تصمیم نهائی مربوطه را صادر کرده میتواند این تصمیم را اتخاذ کند .

ب - چنانچه هیأت داورى یا داور واحدی که رأی یا تصمیم مزبور را صادر کرده بهره‌علتی قادر یا مایل به اقدام نباشد موضوع خاتمه یافتن قرارداد بعلت عدم اجرای رأی بر طبق این قرار داد و بطرزى که برای حل اختلاف پیش بینی شده بداورى ارجاع خواهد شد ؛ - هیأت داورى یا داور واحد قبل از اخذ تصمیم دایر به خاتمه یافتن این قرارداد بایستی اول یک مدت اضافی (که از نود روز کمتر نخواهد بود) برای اجرای تصمیم یا رأی مقرر نماید و تصمیم دائر بر خاتمه دادن قرار داد را فقط در صورتی اتخاذ خواهد کرد که مدت اضافی مقرر منقضی شده و طبق نظر آنها مفاد رأی یا تصمیم اجراء نگردیده باشد .

ماده ۴۳ - ۱ - در مورد تعهد دستگاه مختلط راجع بانصراف از حقوق خود نسبت بناحیه عملیات بنحو مقرر در ماده ۳ هر گاه طرف دوم طی مهلت مقرر نتواند نظر خود را

قوانین

در باره قسمت‌های مورد انصراف بطرف اول اعلام نماید طرف اول حق دارد که طبق نظر خود قسمت‌هایی را که باید مسترد گردد مشخص سازد تشخیص مزبور قطعی بوده و از تاریخی که اعلام گردد قسمت‌های مشخص شده مزبور خارج از ناحیه عملیات تلقی خواهد شد.

۲ - در صورتی که طرف دوم نتواند تعهدات خود را برای انجام حفاری مقرر در بند ۲ ماده ۱۶ انجام دهد طرف اول حق خواهد داشت که در انقضای مدت شش ماه از تاریخی که تعهدات میبایستی انجام پذیرد قرار داد را فسخ کند و در این صورت طرف دوم ملزم پرداخت سیصد و پنجاه هزار دلار آمریکائی غرامت خواهد بود.

۳ - مقررات ماده ۳۷ در باره قوه قهریه (فرس مائر) در موارد مربوط باین ماده نیز قابل اجراء خواهد بود.

ماده ۴۴ - متن فارسی و انگلیسی این قرارداد هر دو معتبر است در صورتی که اختلافی پیش آید و بیداوری ارجاع شود هر دو متن به هیأت داورى یادآور واحد (هر کدام که مورد داشته باشد) عرضه خواهد شد که قصد طرفین را از روی هر دو متن تفسیر نمایند. هر گاه بین دو متن مزبور اختلافی در مورد حقوق و وظایف طرفین پیدا شود متن انگلیسی معتبر خواهد بود.

ماده ۴۵ - مقررات قانون معادن مصوب سال ۱۳۲۶ تأثیری در این قرارداد نخواهد داشت و قوانین و مقرراتی که کلاً یا بعضاً مباین با شرایط این قرارداد باشد در حدودی که مباحثت دارند نسبت بمقررات این قرارداد بلااثر خواهد بود.

بتاریخ - ماه ۱۳۳۷ - ۱۹۵۸ در تهران امضا و سباده گردید.
رئیس هیأت مدیره شرکت ملی نفت ایران وکیل سافایر پترلیومز لیمیتد

۳۷/۶/۴

شماره ۱۲۸۲۴/ك/۴۸۶

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر باجرای قانون مربوط بموافقیت نامه راجع به مسائل ترانزیت بین دولتن ایران واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی وقانون مزبور که بتصویب مجلسین شورایملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - قانون مربوط بموافقیت نامه راجع بمسائل بین دولتن ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ بیست و سوم مرداد ماه ۱۳۳۷.

قانون مربوط بموافقت نامه راجع بمسائل ترانزیت بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

ماده واحده - موافقت نامه بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی راجع بمسائل ترانزیت مشتمل بر یکم مقدمه و هشت ماده که در تاریخ پنجم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و شش مطابق بایست و پنجم آوریل یکهزار و نهصد و پنجاه و هفت در تهران بامضاء رسیده و سه نامه که در همان تاریخ مبادله شده است تصویب و بدولت اجازه داده میشود که اسناد مصوبه را مبادله نماید.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و متن موافقت نامه ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه نوزدهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و سی هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

موافقت نامه بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی راجع بمسائل ترانزیت

اعلیحضرت شاهنشاه ایران از یکطرف و هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی از طرف دیگر باتوجه بروابط دوستانه موجود میان دوکشور و نظر بمیلی که بتوسعه تجارت ترانزیتی از خاک کشورهای خود دارند تصمیم گرفتند مقررات ماده ۱۰ قرارداد بازرگانی و دریانوردی میان ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مورخ ۵ فروردین ۱۳۱۹ (۲۵ مارس ۱۹۴۰) را تکمیل نمایند و برای این مقصود اشخاص ذیل را بعنوان نمایندگان مختار خود تعیین نمودند.

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی آقای لئونید ساوریچ - پزوف قائم مقام مدیرکل وزارت بازرگانی خارجی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را.
آقای سفیر کبیر

پیوست یک نسخه « تعرفه واحد ترانزیتی » را که از تاریخ اول ژانویه ۱۹۵۶ نسبت بکالاهای ممالک عضو « موافقت نامه بین المللی حمل کالا با راه آهن » بموقع اجرا گذارده شده است توقیراً تقدیم میدارم.

خواهشمندم آقای سفیر کبیر احترامات فائقه مرا بپذیرید .

آقای حمید سیاح سفیر کبیر

رئیس هیئت ایرانی برای مسائل ترانزیتی - تهران

تهران - ۲۵ آوریل ۱۹۵۷

آقای سفیر کبیر

باکمال افتخار وصول نامه شما را بمضمون ذیل تأیید می نمایم :

« پیوست یک نسخه تعرفه راههای آهن ایران را ارسال نموده افتخار دارم

فوالین

باطلاع شما برسانم که تخفیفات برای تشویق صادرات کالاهای ایران و محمولات مخصوص مؤسسات ایرانی شامل حمل و نقل ترانزیتی نمیشود .
توقیراً مراتب فوق را در نظر گرفته خواهمشندم آقای سفیر کبیر احترامات فائقه مرا بپذیرند .

آقای حمید سیاح سفیر کبیر

رئیس هیئت ایرانی برای مسائل ترانزیتی - تهران

محرمانه

تهران ۲۵ آوریل ۱۹۵۷

آقای سفیر کبیر

توقیراً وصول نامه مورخه ۲۶ آوریل ۱۹۵۷ شما را که بمضمون ذیل است تأیید می‌نمایم .

بمناسبت امضاء موافقت‌نامه مربوط بمسائل ترانزیتی بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ایران بتاريخ امروز انتخار دارم موافقتی را که در زمینه تعرفه حمل و نقل بعمل آمده است تأیید نمایم

نرخ حمل و نقل کالاهای ترانزیتی ایران توسط خطوط راه آهن شوروی بدون اینکۀ لطمه‌ای باصل کامله‌الوداد آید مطابق « تعرفه واحد ترانزیتی » که در مورد حمل و نقل کالاهای متعلق بکشورهای عضو « موافقت‌نامه بین‌المللی حمل و نقل با راه آهن » اخذ می‌گردد دریافت خواهد شد . ضمناً در مواردی که نرخ تعرفه داخلی راه آهن کمتر از تعرفه واحد ترانزیتی مذکور در فوق باشد نرخهای تعرفه داخلی بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

نرخ حمل و نقل کالاهای ترانزیتی شوروی بوسیله راه آهن‌های ایران طبق تعرفه‌های راه آهن ایران با تخفیف پنج درصد خواهد بود در صورتیکه ایران نرخهای تخفیفی برای حمل و نقل کالاهای ترانزیتی کشورهای دیگر از خاک خود قائل شود نرخهای تخفیفی مزبور بخودی خود با اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی تعلق خواهد گرفت .
کرایه حمل و نقل کالاهای ترانزیتی با اتوسبیل طبق تعرفه‌های موجود در هر یک از کشورهای طرفین متعاهدین پرداخت خواهد شد .

موافقت طرف شوروی را با مندرجات فوق اظهار داشته خواهمشندم آقای سفیر کبیر احترامات فائقه مرا بپذیرید .

آقای حمید سیاح سفیر کبیر

رئیس هیئت ایرانی برای مسائل ترانزیتی - تهران

موافقت‌نامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و هشت ماده و سه نامه ضمیمه آن پیوست قانون مربوط بموافقت‌نامه راجع بمسائل ترانزیت بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است . نخست وزیر

قوانین

نقل از شماره ۳۹۵۶ روزنامه رسمی

شماره ۴۰۰/۱۳۰۴۴ رک

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر باجرای قانون راجع بقرارداد مرزی ایران و پاکستان و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلآ ابلاغ میگردد:

با تاییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

ماده اول - قانون مربوط بقرارداد مرزی ایران و پاکستان که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ هیجدهم

مرداد ماه ۱۳۳۷

قانون مربوط بقرارداد مرزی ایران و پاکستان

ماده واحده - قرارداد مرزی ایران و پاکستان که مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده و سه نامه متبادله میباشد و در تاریخ هفدهم بهمن ماه ۱۳۳۶ در تهران بامضاء نمایندگان مختار دولتین رسیده است تصویب و به دولت اجازه مبادله اسناد مصوب آن را میدهد.

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و متن قرارداد ضمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز پنجشنبه بیست و ششم تیر ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قرارداد مرزی ایران و پاکستان

(مقدمه)

دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان با علاقه به بسط مناسبات حسنه همجواری موجود میان دو کشور و تشدید روابط برادرانه و دوستانه و تمایل بتصریح و روشن ساختن خط مرزی بین ایران و پاکستان بر اساس قراردادها و یادداشتهائی که سابقاً بین ایران و دولت انگلستان منعقد و مبادله گردیده بود تصمیم بانعقاد این قرارداد گرفتند و نمایندگان مختار خود را از قرار زیر تعیین نمودند:

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

جناب آقای دکتر علیقلی اردلان وزیر امور خارجه

از طرف دولت جمهوری اسلامی پاکستان

جناب آقای مازور ژنرال نواب زاده آقامحمد رضا سفیر کبیر

جمهوری اسلامی پاکستان در تهران

قوالین

نامبردگان پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که آنها را صحیح و معتبر یافتند نسبت بمراتب زیر موافقت حاصل نمودند :

ماده ۱ - خط مرزی بین ایران و پاکستان از خلیج گواتر تا کوه ملک سیاه براساس مستندات زیر بشرحی است که در ماده ۲ این قرارداد تصریح و مورد موافقت طرفین قرار گرفته است .

۱ - یادداشت‌های مورخ اول و چهارم سپتامبر ۱۸۷۱ و نقشه ضمیمه آن که در تهران بین مستر الیزن وزیر مختار دولت انگلستان و میرزا سعیدخان وزیر اسورخارجه ایران مبادله شده است .

۲ - قرارداد مورخ ۲۷ دسامبر ۱۸۹۰ و یادداشت ضمیمه آن که در تهران بین امین‌السلطان صدراعظم ایران و وزیر مختار انگلیس منعقد گشته است .

۳ - صورت مجلس (در متن انگلیسی قرارداد ذکر شده) تحدید حدود ۲۴ مارس ۱۸۹۶ و نقشه ضمیمه آن که توسط احتشام‌الوزاره و کلنل هلدیچ تنظیم شده و به تصویب دولتین ایران و انگلستان رسیده است .

۴ - قرارداد مورخ ۱۳ مه ۱۹۰۰ که در تهران بین مشیرالدوله وزیر اسور خارجه ایران و سررتور هاردینک وزیر مختار انگلیس مورد موافقت قرار گرفته است .
ماده ۲ - خط مرزی مورد توافق مذکور در ماده یک مطابق مسیرخطی است که در روی نقشه‌ها ترسیم گشته و در شرح ضمیمه آن توصیف و تعریف شده و بشرح زیر میباشد .

الف - از خلیج گواتر تا نشانه شماره یک فعلی (جنوب کوهک) نقشه یک اینچ بچهارمیل $\frac{1}{۳۵۳۴۴}$ مرکب از قطعات ۳۱ - که مسیر خط مرزی مورد توافق در روی یک نسخه آن ترسیم و شرح نقاط و مختصات قائم‌الزاویه (گرید) و تعریف و توصیف مسیر خط مرزی نیز در برک جداگانه تعیین شده و نقشه و شرح مزبور بامضاء رؤسای دو هیئت رسیده و ضمیمه یک این قرارداد را تشکیل می‌دهند .

ب - خط مرزی از محل نشانه شماره یک فعلی (جنوب کوهک) تا محل نشانه شماره ۱۱ فعلی طبق خطی است که در سال ۱۸۹۶ نشانه گذاری شده است .

ث - از نشانه شماره ۱۱ فعلی تا کوه ملک سیاه خط مرزی مورد توافق مسیر خطی است که بر روی نقشه اینچ بچهارمیل $\frac{1}{۳۵۳۴۴}$ که در سنه ۱۹۳۲ بچاپ رسیده است ترسیم گشته و شرح مختصات تقریبی جغرافیائی نقاط و تعریف و توصیف خط مرز در برک جداگانه تعیین و این نقشه و شرح مزبور بامضاء رؤسای دو هیئت رسیده و ضمیمه (۲) این قرارداد می‌باشد .

ماده ۳ - طرفین موافقت دارند همینکه این قرارداد طبق ماده ۱۲ اعتبار قانونی

قوانین

یافت هیئتهای خود را برای پیاده کردن خط مذکور در ماده ۲ بر روی زمین و نشانه گذاری بمحل اعزام دارند.

ماده ۴ هیئتهای طرفین مسیر خط مرزی مورد توافق مذکور در ماده ۲ را بر روی زمین پیاده کرده و در تمام طول مرز بترتیب زیر اقدام بنصب نشانه‌ها می‌نمایند.

الف - در قسمت جنوب از خلیج گواتر تا نشانه شماره ۱ فعلی خط مرزی معین در روی نقشه یل اینچ بچهار میل مذکور در ماده ۲ را با رعایت تعریف و توصیف شرح ضمیمه آن بر روی زمین پیاده نموده و برطبق آن نشانه گذاری می‌نمایند.

در قسمتهائی که خط مرز طبق نقشه امضاء شده و شرح ضمیمه آن باید از آبریزها و دره‌ها و رودخانه‌ها و معابر طبیعی کوهستانی و بطور کلی از عوارض طبیعی زمین عبور کند هر گاه خط مرزی معین در روی نقشه با عوارض طبیعی مزبور تطبیق ننماید امتداد طبیعی عوارضی زمین طبق شرح ضمیمه نقشه ملاک عمل خواهد بود.

چون دولت جمهوری اسلامی پاکستان در خلال مذاکرات دو هیئت در سال

۱۹۵۶ نقشه بزرگتر و مفصلتری بمقیاس ۱ اینچ بیک میل $\frac{1}{33360}$ تهیه کرده‌اند طرفین موافقت دارند که هیئت ایرانی ضمن عمل نشانه گذاری نقشه مزبور را بررسی و با زمین تطبیق نموده در صورت مشاهده اختلاف آنرا با مشارکت یکدیگر اصلاح و پس از انجام این امر طرفین این نقشه را صحیح می‌شناسند.

هنگام عمل پیاده کردن خط مرزی مورد توافق ترسیمی بر روی نقشه ۱ اینچ بچهار میل توصیف شده در شرح ضمیمه آن بر روی زمین از نقشه ۱ اینچ بیک میل مذکور در بالا برای تشخیص تمام عوارض زمین و نقاط واقع در طول خط مرز استفاده خواهد شد و خط مرزی پیاده شده و محل نشانه‌های منصوب بر روی این نقشه نقل و ترسیم میگردد و این نقشه ضمیمه پروتکل نهائی خواهد شد.

ب - از محل فعلی نشانه شماره یک تا نشانه شماره ۱۱ فعلی خط مرزی همان خطی است که بوسیله کمیسیون تحدید حدود ۱۸۹۶ بر روی نقشه مربوطه ترسیم شده است و هیئتهای مشترک باید نشانه‌های نصب شده سابق را تحدید نموده و در صورت لزوم بین نشانه‌های یازده گانه مزبور نشانه‌های فرعی نصب نمایند و برای رعایت ترتیب و تسلسل شماره نشانه‌های مرزی نشانه‌های مرزی فعلی مجدداً در ردیف شماره‌های عمومی شماره گذاری خواهد شد. ضمائم پیوست صورت مجلس تحدید حدود ۱۸۹۶ در این قسمت جزء پروتکل نهائی منظور میگردد.

طرفین موافقت دارند که از منطقه واقع در میان نشانه‌های مرزی شماره یک تا ۱۱ فعلی مشترکاً نقشه جدیدی بمقیاس بزرگ تهیه نمایند و پس از حاضر شدن نقشه جدید خط مرزی نشانه گذاری شده عیناً از روی نقشه منضم بصورت مجلس تحدید حدود کمیسیون ۱۸۹۶ در روی این نقشه نقل و ترسیم گردد و این نقشه ضمن تنظیم صورت مجلس جایگزین نقشه سابق خواهد شد.

قوانین

ث - در قسمت شمال از نشانه شماره ۱۱ فعلی تا کوه ملک سیاه مسیر خط مرزی معین روی نقشه امضاء شده یک اینچ بچهار میل (۱۹۳۲) بارعایت شرح ضمیمه آن بر روی زمین پیاده و نشانه‌های مرزی نصب میگردد و چون دولت شاهنشاهی ایران مصمم است در این قسمت نقشه بزرگتری بمقیاس $\frac{1}{50000}$ و بعمق دو کیلو متر و نیم از هر طرف خط مرزی و در صورت لزوم حداکثر پنج کیلو متر از هر طرف خط مرز تهیه کندهیئت پاکستان این نقشه را بازمین تطبیق و در صورت مشاهده اختلاف آنرا با مشارکت هیئت ایرانی اصلاح مینمایند و سپس خط مرزی پیاده شده و نشانه‌های منصوب بر روی زمین روی این نقشه نقل و ترسیم می‌گردد.

اگر در موقع نشانه گذاری نقشه $\frac{1}{50000}$ آماده نباشد برای نشان دادن محل نشان‌های مرزی از همان نقشه یک اینچ بچهار میل ۱۹۳۲ استفاده میگردد بدین ترتیب که حین عمل نشان گذاری نقشه مزبور را هیئت ایران بازمین تطبیق و در صورت مشاهده اختلاف با مشارکت هیئت پاکستان آنرا اصلاح مینمایند و پس از انجام این امر طرفین آنرا صحیح میشناسند و چون مقیاس این نقشه کوچک است و در نقاط حساس زمین نمیتوان محل نشانه‌های مرزی را روی آن نشان داد از نقاط مزبور ضمن عمل نشانه گذاری نقشه‌های تکمیلی محلی بمقیاس بزرگتری برداشته و محل نشانه‌ها در روی این نقشه‌ها نشان داده می‌شود و این نقشه و نقشه‌های تکمیلی محلی ضمیمه سایر ضمیمه پروتکل نهائی می‌گردد پس از مهیا شدن نقشه $\frac{1}{50000}$ مسیر خط مرز و محل کلیه نشانه‌ها بر روی این نقشه نقل و ترسیم می‌گردد و این نقشه جایگزین نقشه یک اینچ بچهار میل ۱۹۳۲ و نقشه‌های تکمیلی محلی گشته و متضمم پروتکل نهائی میشود و در هر حال مهیا نبودن نقشه $\frac{1}{50000}$ مانع ادامه عمل نشانه گذاری نخواهد بود.

د - هیئت‌های دولتین در حین نشانه گذاری مختصات جغرافیائی توپوگرافی و قائم‌الزاویه (کرید) و همچنین فواصل و سایر مشخصات فنی هر یک از نشانه‌های مزبور را در سراسر طول خط مرز از خلیج کوآتر تا کوه ملک سیاه بدقت محاسبه و تعیین و هر یک را ضمن پروتکلی تدوین و امضاء خواهند نمود.

ع - پس از خاتمه عمل نشانه گذاری یک پروتکل کلی و نهائی شامل نقشه‌های سه گانه مذکور در بند (الف - ب و ث) این ماده و پروتکل‌های مربوطه به مشخصات فنی و مختصات جغرافیائی (توپوگرافی) و قائم‌الزاویه (کرید) و فواصل نشانه‌های سراسر طول خط مرز امضاء شده مزبور تنظیم و با امضاء رؤسای هیئت‌های دو طرف خواهد رسید. این پروتکل و منضمات آن پس از تصویب دولتین سندا ستواری مرز بین دو کشور خواهد بود.

مادام که نشانه گذاری در سراسر مرز انجام نگردید و پروتکل نهائی با امضاء رؤسای هیئت‌های طرفین و تصویب دولتین نرسیده است عمل نشانه گذاری جزء و کلاً خاتمه یافته تلقی نمی‌گردد.

ماده ۵ - هرگاه هیئت‌های طرفین در ضمن عمل مستقلاً تشخیص دهنده در امور جزئی متفرقه انحراف از خطی که طبق نقشه و شرح ضمیمه قرارداد بر روی زمین پیاده شده ضرورت دارد با رعایت اصل معاوضه مجاز خواهد بود مشروط براینکه تعویض صوری صورت گیرد که نه بایران و نه بپاکستان ضرری وارد نسازد و در صورتی که بین هیئت‌های طرفین توافقی در این خصوص حاصل نشود نشانه‌گذاری روی خطی که از روی نقشه امضاء شده در شرح ضمیمه آن بر روی زمین پیاده شده است بعمل خواهد آمد و این خط قطعی مرز خواهد بود.

ماده ۶ - نشانه‌های مرزی بشکل ستون‌هایی بابعاد مناسب و در فواصل لازم با موافقت هیئت‌های مشترک نصب می‌گردد و هیئت‌های طرفین می‌توانند عنداللزوم بعضی از عوارض طبیعی ثابت زمین را بمنزله نشانه مرزی انتخاب نمایند.

هزینه ساختمان نشانه‌های مرزی کلیه بالمناصفه بعهده دولتیین خواهد بود

ماده ۷ - انتقال اراضی که در نتیجه نشانه‌گذاری باید بعمل آید بوسیله کمیسیونهای طرفین انجام می‌گردد و پس از آنکه پروتکل نهائی بتصویب دولتیین رسید کمیسیونهای مذکور در ظرف پانزده روز تاریخی را که باید هرچه زودتر انتقال مزبور صورت گیرد معین خواهند نمود.

ماده ۸ - هر یک از افراد ساکنین تابعه که از یک کشور بکشور دیگر انتقال می‌یابد و قبل از انتقال تابعیت کشوری را داشته است که ناحیه مزبور جزء خاک آن کشور بوده حق دارد بتابعیت دولت سابق خود باقی مانده و بطور قطع به خاک آن کشور منتقل شود مشروط براینکه در ظرف یکسال از تاریخ انتقال خاک مزبور قصد خود را دائر بر استفاده از این حق بمقامات مربوطه اعلام کند.

ماده ۹ - الف برای مصرف پاسگاه مرزی پاکستان در مجاورت ناحیه مرزی میرجاوه دولت شاهنشاهی ایران موافقت مینماید که دولت جمهوری اسلامی پاکستان در هر ۲۴ ساعتی سه متر مکعب (معادل ۶۶۶ کالون امپریال) از آب میرجاوه بشرح وترتیب زیر استفاده نماید.

۱ - لوله‌کشی و تعمیرات آن از استخر میرجاوه تا نقطه مناسب و ثابتی در مرز دو کشور را دولت شاهنشاهی ایران نظر بروابط دوستانه موجود فیما بین خود انجام می‌دهد و نقطه مرزی مزبور را دولت جمهوری اسلامی پاکستان معین خواهد نمود.

پس از اعتبار یافتن این قرارداد و تعیین نقطه مرزی از طرف دولت جمهوری پاکستان در ظرف یکسال لوله‌کشی نامبرده از طرف دولت شاهنشاهی ایران انجام خواهد یافت و اگر دولت ایران مایل باشد و از دولت جمهوری اسلامی پاکستان تقاضا نماید دولت نامبرده به‌زینه خود اقدام بلوله‌کشی خواهد کرد

۲ - طول لوله از محل استخر میرجاوه که تقریباً در ۵/۴ کیلومتری جنوب غربی میرجاوه واقع است تا محل پاسگاه مرزی پاکستان از حدود شعاع ۱۲ کیلومتر تجاوز نخواهد نمود و استخر مزبور مبداء محاسبه طول شعاع مذکور میباشد.

قوانین

۳ - در مواقعی که بعلت لای روبی و حوادث طبیعی و کم آبی جریان آب استخر میرجاوه قطع و یا نقصان یابد با لطف مقدار آب مقرر مذکور در بند الف این ماده نیز متناسب قطع و یا نقصان خواهد یافت .

ب - برای مصرف پاسگاه مرزی ایران در مجاورت ناحیه مرزی ایران در مجاورت ناحیه مرزی که چه دولت جمهوری اسلامی پاکستان مرافقت مینماید که دولت شاهنشاهی ایران در هر ۲۴ ساعتی دو یست گالون امپریال از آب کچه بشرح و ترتیب زیر استفاده نماید
۱ - لوله کشی و تعمیرات آن از آب قابل شرب کچه تا نقطه مناسب و ثابتی در مرز دو کشور را نیز دولت شاهنشاهی ایران خود انجام میدهد و نقطه مذکور مرزی را دولت ایران معین خواهد نمود .

۲ - در مواقعی که بعلت لای روبی و حوادث طبیعی و کم آبی کچه قطع و یا نقصان یابد با لطف از میزان آب مقرر مذکور در بند (ب) این ماده متناسب قطع و یا نقصان خواهد یافت .

ت - نصب لوله بمنظور استفاده از آبهای طرفین جهت مصرف پاسگاه هیچگونه حق ارتفاقی یا حق دیگری نسبت بطرف دیگر ایجاد نخواهد نمود .

ماده ۱۰ - طرفین موافقت کنند و در صورت از بین رفتن و یا خراب شدن نشانه‌ها آن را مشترکاً و با حضور مأمورین طرفین هر چه زودتر تجدید و یا تعمیر نمایند .

ماده ۱۱ - این قرارداد بدو زبان فارسی و انگلیسی تنظیم گردیده و متن هر دو زبان متساویاً سندیت و اعتبار خواهد داشت

ماده ۱۲ - این قرارداد بتصویب خواهد رسید و از مبادله اسناد تصویب که در کراچی بعمل می‌آید بموقع اجراء گذارده میشود .

تهران ۱۷ بهمن ماه ۱۳۳۶

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

از طرف دولت جمهوری اسلامی پاکستان

جناب آقای وزیر امور خارجه

با اشاره بماده ۲ بند (الف) قرارداد مرزی میان ایران و پاکستان احتراماً باستحضار میرساند که هیئت مرزی شاهنشاهی ایران و هیئت مرزی جمهوری اسلامی پاکستان موافقت نمودند که مختصات قائم الزاویه (کرید) مذکور در متون دوم شرح مربوط بخط مرزی مورد توافق از خلیج کوآتر تا نشانه فعلی شماره ۱ منضم بنقشه بمقیاس یک اینچ بچهار میل امضاء شده تقریبی هستند .

خواهشمند است مراتب نامبرده را تأیید فرمائید. موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید .

جناب آقای سفیر کبیر

نامه مورخ ۱۷ بهمن ۱۳۳۶ آنجناب متضمن مراتب زیر :

با اشاره بماده ۲ بند (الف) قرارداد مرزی میان ایران و پاکستان احتراماً

قوانین

باستحضار میرساند که هیئت مرزی شاهنشاهی ایران و هیئت مرزی جمهوری اسلامی پاکستان موافقت نمودند که مختصات قائم‌الزاویه (کرید) مذکور در ستون دوم شرح مربوط بخط مورد توافق از خلیج کواتر تا نشانه فعلی شماره یک منضم بنقشه بمقیاس یک اینچ بچهار میل امضاء شده تقریبی هستند . زیب و وصول بخشد .

با کمال احترام باستحضار میرساند مراتب نامبرده مزبور مورد تأیید دولت شاهنشاهی ایران می‌باشد .

فرضت را مغتنم شمرده احترامات فائمه را تجدید می‌نماید

جناب وزیر امور خارجه

بمنظور احتراز از مشکلاتیکه ممکن است در موقع عمل نشانه گذاری بین هیئت‌های فنی طرفین پیش آید و تسهیل عملیات مذکور و روشن ساختن کار آنان مراتب زیر جهت موافقت آن مقام محترم پیشنهاد می‌نماید :

چنانچه هنگام پیاده کردن خط مرزی مورد توافق ترسیمی در روی نقشه یک اینچ بچهار میل بر روی زمین معلوم شود در نقاطی که خط مرز باید از عوارض طبیعی زمین عبور کند با زمین تطبیق نمی‌نماید برای تشخیص تمام عوارض و نقاط واقع در طول خط از نقشه یک اینچ بیک میل ترسیمی در سنه ۱۹۵۶ پس از تصحیح در صورت لزوم طبق قسمت اخیر بند الف ماده ۵ استفاده خواهد شد و در نقاطی که خط مرز باید طبق شرح ضمیمه نقشه مورد توافق از ابریزها و دره‌ها و رودخانه‌ها و معابر طبیعی کوهستانی و بطور کلی از عوارض طبیعی بگذرد خط ترسیمی در روی نقشه مزبور با زمین تطبیق نکند امتداد طبیعی عوارض زمین که طبق شرح ضمیمه نقشه نامبرده بطور صحیح تشخیص خواهد شد ملاک عمل قرار می‌گیرد و چنانچه بین خط ترسیمی در روی نقشه یک اینچ بچهارمیل باخط پیاده شده بر روی زمین ظاهراً اختلافی مشاهده گردد این اختلاف انحراف تلقی نمیگردد و مشمول مقررات تعویض مذکور در ماده ۵ نخواهد بود .

در قسمتهائی که خط مرزی باید عوارض طبیعی بگذرد و این عارضه رودخانه و یا مسیل که در نقشه بعنوان کور () نوشته شده است و طبق شرح ضمیمه نقشه مورد توافق خط مرز باید از وسط آن عبور نماید هر گاه خط مورد توافق روی نقشه یک اینچ بچهارمیل که با رعایت مختصات نقاط بر روی مسیر رودخانه یا کور پیاده شده است با آن تطبیق ننماید بدیهی است وسط المیاه رودخانه یا کور خط مرزی خواهد بود چنانچه محل نقطه که بوسیله مختصات جغرافیائی (توپوگرافی) یا قائم‌الزاویه (کرید) طبق مندرجات شرح پیوست نقشه یک اینچ بچهار میل مورد توافق تعیین گردیده با تعریف و توصیف جغرافیائی (توپوگرافی) همان نقطه مندرجه در شرح ضمیمه نقشه مذکور در روی زمین تطبیق ننماید نقطه نزدیکترین مجاور آن نقطه که با تعریف و توصیف جغرافیائی (توپوگرافی) نقطه مذکور مطابقت کند نقطه مرزی شناخته خواهد شد .

هر گاه خط مرزی مورد توافق ترسیمی روی نقشه یک اینچ بچهار میل که باید در قسمتهائی از ابریز عبور نماید هنگام پیاده نمودن خط بر روی زمین بر روی ابریز

فوانین

قرار نگیرد با استفاده از نقشه یک اینچ بیک میل (پس از تصحیح آن در صورت لزوم بنحوی که در بند الف ماده ۴ ذکر گردیده) آبریز اصلی تشخیص و استداد طبیعی آن بر روی زمین خط مرز خواهد بود.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

جناب آقای سفیر کبیر :

نامه شماره مورخ ۱۷ بهمن ۱۳۳۶ آنجناب متضمن مراتب زیر :

چنانچه هنگام پیاده کردن خط مرزی مورد توافق ترسیمی در روی نقشه یک اینچ بچهارمیل بر روی زمین معلوم شود در نقاطی که خط مرز باید عوارض طبیعی زمین عبور کند بازبین تطبیق نمی نماید برای تشخیص تمام عوارض و نقاط واقع در طول خط مرز از تقصه یک اینچ بیک میل ترسیمی در سنه ۱۹۵۶ پیش از تصحیح در صورت لزوم طبق قسمت اخیر بند الف ماده ۴ استفاده خواهد شد و در نقاطی که خط مرزی باید طبق شرح ضمیمه نقشه مورد توافق از آبریزها و رودخانه ها و معابر طبیعی کوهستانی و بطور کلی از عوارض طبیعی بگذرد خط ترسیمی در روی نقشه مزبور با زمین تطبیق نکند استداد طبیعی عوارض زمین که طبق شرح ضمیمه نقشه نامبرده بطور صحیح تشخیص خواهد شد ملاک عمل قرار میگیرد و چنانچه بین خط ترسیمی در روی نقشه یک اینچ بچهارمیل با خط پیاده شده بر روی زمین ظاهراً اختلافی مشاهده گردد این اختلاف انحراف تلقی نمیگردد و مشمول مقررات تعویض مذکور در ماده ۵ نخواهد بود.

در قسمتهائی که خط مرزی باید از عوارض طبیعی بگذرد و این عارضه رودخانه و یا مساسل که در نقشه بعنوان کور () نوشته شده است و طبق شرح ضمیمه نقشه مورد توافق خط مرز باید از وسط آن عبور نماید هرگاه خط مورد توافق روی نقشه یک اینچ بچهارمیل که با رعایت مختصات نقاط مسیر رودخانه یا کور پیاده شده است با آن تطبیق نماید بدیهی است وسط المیاره رودخانه یا کور خطر مرزی خواهد بود. چنانچه محل نقطه که بوسیله مختصات جغرافیائی (توپوگرافی) یا قائم الزاویه (کرید) (طبق مندرجات شرح پیوست نقشه یک اینچ بچهارمیل مورد توافق) تعیین گردیده با تعریف و توصیف جغرافیائی (توپوگرافی) همان نقطه مندرجه در شرح ضمیمه نقشه مذکور در روی زمین تطبیق نماید نقطه نزدیکترین مجاور آن نقطه که با تعریف و توصیف جغرافیائی (توپوگرافی) نقطه مذکور مطابقت کند نقطه مرزی شناخته یک اینچ بچهارمیل که باید در قسمتهائی از آبریز عبور نماید هنگام پیاده نمودن خط بر روی زمین بر روی آبریز نمیگیرد با استفاده از نقشه یک اینچ بیک میل (پس از تصحیح آن در صورت لزوم بنحوی که در بند الف ماده ۴ ذکر گردیده) آبریز اصلی تشخیص و استداد طبیعی آن بر روی زمین خط مرزی خواهد بود.

که بمنظور احتراز مشکلات متصوره در مواقع عمل نشانه گذاری و تسهیل کار هیئت های فنی و روشن ساختن ترتیب عمل آنان پیشنهاد فرموده بودند و با کمال احترام موافقت دولت شاهنشاهی ایران را با مندرجات آن باستحضار میرساند.

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید.

فوائین

جناب آقای وزیر امور خارجه

بمنظور تصریح و روشن ساختن قسمت آخر بند (ب) از ماده ۴ قرارداد مرزی ایران و پاکستان راجع به نقشه برداری و تهیه نقشه مشترك دولتين از منطقه واقع در میان نشانه های مرزی شماره يك فعلی تا شماره ۱۱ فعلی مراتب زیر را جهت موافقت و تأیید آن مقام محترم پیشنهاد مینماید :

- ۱ - نقشه برداری و تهیه نقشه از قسمت نشانه علامت شماره يك فعلی الی نشانه شماره ۱۱ فعلی بمقیاس $\frac{1}{50000}$ يك پنجاه هزارم و بعقب دو کیلومتر و نیم از هر طرف خط مرز و در صورت لزوم حداکثر پنج کیلومتر از هر طرف خط مرزی بعمل میآید .
- ۲ - حقوق و مزایای کارمندان هر طرف بعهدہ خود آنطرف است .
- ۳ - مقامات فنی و نقشه برداری طرفین کارمندان و وسائل فنی ضروری را حتی المقدور بر پایه و اساس تساوی با موافقت یکدیگر تعیین و تهیه خواهند نمود .
- ۴ - سایر هزینه های دیگر بالمناصفه بعهدہ طرفین خواهد بود .
- ۵ - تنظیم و ترسیم نقشه ها مشتركاً در تهران و شهر سری در صورت لزوم بر مبنای و اساس تساوی و میزان کار انجام خواهد شد .

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید .

جناب آقای سفیر کبیر

نامه مورخ ۱۷ بهمن ۱۳۳۶ آنجناب متضمن مراتب زیر :

- ۱ - نقشه برداری و تهیه نقشه از قسمت نشانه علامت شماره يك فعلی الی نشانه شماره ۱۱ فعلی بمقیاس $\frac{1}{50000}$ يك پنجاه هزارم و بعقب دو کیلومتر و نیم از هر طرف خط مرز و در صورت لزوم حداکثر ۵ کیلومتر از هر طرف خط مرز بعمل میآید .
- ۲ - حقوق و مزایای کارمندان هر طرف بعهدہ خود آنطرف است .
- ۳ - مقامات فنی و نقشه برداری طرفین کارمندان و وسائل فنی ضروری را حتی المقدور بر پایه و اساس تساوی با موافقت یکدیگر تعیین و تهیه خواهند نمود .
- ۴ - سایر هزینه های دیگر بالمناصفه بعهدہ طرفین خواهد بود .
- ۵ - تنظیم و ترسیم نقشه مشتركاً در تهران و در شهر سری در صورت لزوم بر مبنای و اساس تساوی میزان کار انجام خواهد شد .

که بمنظور تصریح و روشن ساختن قسمت آخر بند با ماده؛ قرارداد مرزی ایران و پاکستان راجع به نقشه برداری و تهیه نقشه های مشترك پیشنهاد فرموده بودند زیب و وصول بخشید و با کمال احترام موافقت دولت شاهنشاهی ایران را با مندرجات آن باستحضار میرساند .
موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید .

قرارداد فوق مشتمل بر يك مقدمه و دوازده ماده و سه نامه متبادله ضمیمه قانون مربوط به قرارداد مرزی ایران و پاکستان بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر وزیر است . نخست وزیر